

Filatelisten

SVENSK FILATELISTISK TIDSKRIFT | ÅRGÅNG 122 | NR 1 2021

Expertrådet – Falska och antedaterade stämplat på svenska lösenfrimärken

*Post-filateli
1975–2002*

*Världens frimärksländer
– Venezuela*

*Vykortsgalleri
– Gruvdrift i
Sverige*

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Facit Sverige 2021 399:- plus frakt!

(ord. pris 450 kronor plus frakt)

Katalogen med alla Sveriges frimärken presenterade i färg

Nyheter:

- Sveriges järnvägsfraktmärken
- Sveriges helsaker – uppdaterad
- Gåva från Postnord medföljer
- Hård pärm

Facit Postal 10 499:- plus frakt!

(ord. pris 600 kronor plus frakt)

katalogen för alla samlare av ortstämplat och posthistoria

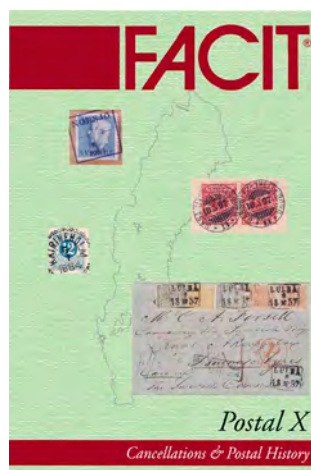
Nyheter i Postal:

- Sjöpoststämplat
- Svenska brev – omfattande uppdatering
- Hård pärm samt i färg
- Samtliga avsnitt är uppdaterade

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bg 568-1580

Ange Facit Sverige 2021 och/eller Postal på talongen samt gärna ditt medlemsnummer. Sveriges Filatelist-Förbund, Stationsg. 3, 568 30 Skillingaryd. Tel. 0370-70566, e-post: kansli@sff.nu

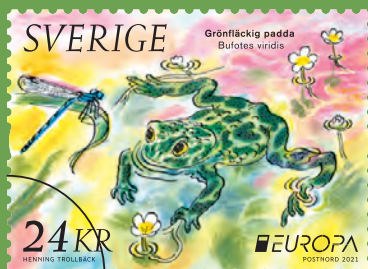
Porto: 79:-/bok eller 120:- för båda. För boende i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 90:- i porto per bok

Läs mer om SFF:s böcker: <http://www.sff.nu/litteratur/>

Värdefull Natur

Nya frimärken som fokuserar på vår miljö och de miljömål som Sveriges riksdag har satt upp för att bevara Sveriges unika natur för kommande generationer.

Finns att köpa hos våra ombud och i vår e-butik
Postnord.se/butik

postnord

Filatelisten

SVENSK FILATELISTISK TIDSKRIFT

Vid medlemsfrågor/utebliven tidning,
kontakta SFF:s kansli: 0370-705 66

**Filatelisten är Sveriges Filatelist-
Förbunds medlemstidning**

Adress:

SFF-Filatelisten
Teknikringen 1E
SE-583 30 LINKÖPING

Tel: 0722-52 77 92

Internet & e-post

<https://sff.nu>
redaktion@sff.nu

Redaktör och ansvarig utgivare:

Ulf Nilsson

Utgivningsplan 2021:

Vår: vecka: 5, 10, 15, 20

Höst: vecka: 35, 40, 45, 50

Annonspriser:

1/1 sida.....	3.680:-
1/2 sida.....	2.140:-
1/4 sida.....	1.200:-
1/8 sida.....	600:-
1/16 sida.....	350:-
Småannons.....	50:-

Annonsbokning till nästa nummer senast 17 februari!

Svensk Filatelistisk Tidskrift
utkommer 2021 med 8 nummer och
trycks hos Exakta i Malmö.

Prenumeration: 580:-/år (inom Sverige)

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material, ansvaras ej. Den som sänder material till SFF-Filatelisten anses medge elektronisk publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Bästa samlarvänner!

Här kommer nu årets första nummer av Filatelisten och jag hoppas att alla haft bra jul- och nyårshelger trots de rådande omständigheterna.

Coronapandemin har satt stopp för all mötesverksamhet, åtminstone fysiska möten, och vi får nog inrikta oss på att så förblir det också under våren. Samtidigt får vi hålla tummarna för att situationen så småningom förbättras, och under tiden har vi möjlighet att ägna oss åt våra samlingar och kanske till och med starta helt nya samlingsområden.

Nästa nummer utkommer den 11 mars. Notera gärna att sista dag för eventuell annonsbokning är den 17 februari. Artikelbidrag däremot måste som tidigare vara redaktionen tillhanda senast fyra veckor före utgivningsdagen.

Ulf Nilsson

PS. Artiklar och läsarinlägg tas gärna emot med e-post, redaktion@sff.nu, och helst som bifogade worddokument. Observera att bilder och illustrationer (upplösning lägst 300 dpi) inte ska inkluderas i dokumentet utan måste bifogas som egna bildfiler (helst jpg-format). DS.

Sveriges Filatelist-Förbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.

Är du inte redan medlem? Passa då på att ta del av vårt kampanjerbjudande om att bli medlem under hela 2021 för endast 100 kronor (ordinarie avgift 520 kronor per år). Kontakta kansliet nedan. OBS: Erbjudandet gäller endast dem som inte har varit medlemmar någon gång under de senaste fem åren.

Förbunds-kansli:

Kansli:	Per Bunnstad (måndagar), Jeanette Aronsson
Besöksadress:	Stationsgatan 3, Skillingaryd
Postadress:	Stationsgatan 3, 3 tr, 568 30 Skillingaryd
Telefon:	0370-705 66 (Öppet: Som regel måndag-tisdag kl. 10.00-12.00)
E-post:	Medlemsfrågor och ekonomi: kansli@sff.nu
E-post:	Övriga frågor: info@sff.nu

Internet: <https://sff.nu>

Bankgiro: 568-1580

9

12

14

21

30

34

36

38

41

42

48

Innehåll

- 14 Expertrådet uppmärksammar den här gången falska och antedaterade stämplat på lösenfrimärken.
- 21 Lokalpostens makuleringsstämplat av Gertrude Almquist-Bois.
- 24 Vykortsgalleri nummer 76 – Gruvdrift. John Fritz visar sina personliga favoriter.
- 36 Peter Nordin ger i det här numret en 50-årig tillbakablick om rek-etiketter.
- 38 Posten & Kriget. Kjell Nilsson redogör den här gången för censur av civil post
- 42 Svensk post-filateli – År 1975 till cirka 2002. Av och med Giselher Naglitsch.

Dessutom

- 20 Tradera om filateli
- 37 2021 års Vasaloppstämpel
- 41 Världens postkontor
- 47 Scotts specialkatalog 2021
- 48 Monacos guldålder
- 50 Två nya Strandellmedaljörer
- 49 Norrphil 2022 i Täby
- 54 Belöningar 2021
- 58 Inbjudan till Eslöv

I varje nummer

- 6 Ordföranden har ordet
- 8 Styrelsen informerar
- 9 Klubb på auktion
- 12 Filatelistens samlarskola
- 30 Nya nordiska utgåvor
- 34 All världens frimärksländer
- 52 Firardags
- 53 Tävling
- 56 Samlarannonser
- 59 Kalendarium
- 60 Annonser

**Nästa nummer
kommer ut den
11 mars**

Sveriges Filatelist-Förbund

Stationsgatan 3, 3 tr.
568 30 Skillingaryd
Tel 0370-705 66
www.sff.nu

Ordförande:

Rikard Azelius
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande:

Lars Nordberg
Maskinmästaregatan 2, 233 43 Svedala

Ulf Nilsson

Riksvägen 4, 241 94 Hurva

Ivan Forsgren

Äldermansvägen 36, 904 21 Umeå

Jan Palmén

Hjortstigen 4, 518 41 Sjömarken

Cajsa Ojakangas

Hjärnegatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Lars-Håkan Jonasson

Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Revisorer:

Jan-Olof Ljungh
Falsterbovägen 100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren

Blåbärgsgatan 21, 212 29 Malmö

Valberedning:

Christer Karlsson (sammankallande)
Rönnebärsvägen 17, 711 33 Lindesberg

Riksföreningar:

Asiensamlarna:
Christer Svensson
Kattfötsbacken 12, 165 73 Hässelby

Bältespännarna:

Christer Wahlbom
Humlegränd 6A, 179 60 Stenhamra
<http://sff.nu/baltespannarna/>

Gränsföreningen för filatelins främjande
www.sff.nu/gf/

Hembygdsfilatelisterna

Anders Bock
Runebergsgatan 3, 114 29 Stockholm
<http://sff.nu/hembygdsfilatelisterna>

Häftessamlarna:

Bo Göransson
Emil Spelares väg 4, 395 97 Läckby
www.haftessamlarna.se

Islandssamlarna:

Lars-Ove Pehrsson, Högstigen 5, 183 56 Täby
www.islandssamlarna.se

Rysslandssamlarna:

Christer Warfvinge
Stångholmsbacken 42, 127 40 Skärholmen
<http://sff.nu/rysslandssamlarna/>

SSPD – Sällskapet för svensk

posthistorisk dokumentation:
Leif Ruud, Malmvägen 48, 141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet:
<http://slaniasamfundet.se>

Svenska Motivsamlare SMS:

Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
www.svenskamotivsamlare.se

Svenska Vykortsföreningen:

Benny Kullinger
Höganäsgränd 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se

Sveriges Militärpostsällskap:

Jan-Ove Brandt, Ripstigen 1, 8 tr, 170 74 Solna
www.smps.se

Ordföranden har ordet

Jag hoppas att alla har haft trevliga jul- och nyårshelger, trots alla restriktioner. Smittspridningen är tyvärr fortfarande på en mycket hög nivå så restriktioner kommer sannolikt fortsätta att gälla under våren.

Ljuset i tunneln är att vaccinering har kommit igång och jag hoppas att vi kan gå tillbaka till ett normalläge när många har vaccinerats. För närvarande får vi inrikta oss på att restriktionerna fortsätter.

Som tur är går det ju bra att utöva vår hobby eftersom en stor del av handeln med frimärken och brev sker via internet. Glädjande nog går handeln på vår egen sida Samlamera mycket bra. När jag var inne på sidan häromdagen såg jag att det fanns mer än 200 000 objekt att välja mellan.

Pandemin medför tyvärr att mötena i våra föreningar fortsatt är inställda. Jag har noterat att det genomförs digitala möten på olika sätt. Det fungerar bra för föredrag och diskussioner om olika filatelistiska ämnen och objekt. Detta har naturligtvis utvecklats under pandemin och är det bästa man kan göra under rådande förhållanden, även om det inte ersätter fysiska möten.

Det är roligt att se fram emot Eslöv 2021 den 20–22 augusti 2021 som anordnas av Eslövs Frimärks- och Vykortsclubb. Utställningen, som är både nationell och regional, genomförs i samband med att föreningen fyller 70 år.

Nordia 2021, som skulle gått av stapeln i Finland till våren, fick skjutas upp på grund av pandemin. Nu görs ett nytt försök i Kuopio i Finland den 13–15 augusti 2021. Vi får hoppas att Covid-läget då medger att dessa utställningar kan genomföras.

Glädjande nog kommer det en nationell och regional utställning Norrphil 2022 i Täby den 4–6 mars 2022, som anordnas av Norrorts Frimärksförening. Mer information om dessa utställningar hittar man på vår hemsida.

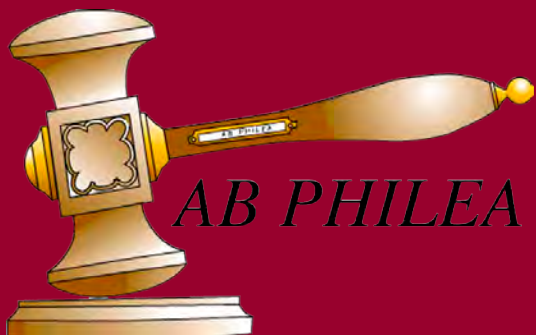
Arbetet med att hitta en ny kanslichef, som ska ersätta Per när han slutar, pågår. Som ni säkert sett på vår hemsida har vi tillsammans med Sfu sökt efter en gemensam kanslichef.

Vi har fått in flera intresseanmälningar från bra sökande och vi arbetar för närvarande med frågan. Jag hoppas att vi kan komma till beslut inom kort och får återkomma med mer information då.

Jag önskar er alla en god fortsättning på 2021.

Rikard

Välkommen till auktion

Auktion 382	18 feb 2021
Auktion 383	18 mrs 2021
Myntauktion 20	8 maj 2021
Kvalitetsauktion 385	27 maj 2021
Auktion 386	17 juni 2021

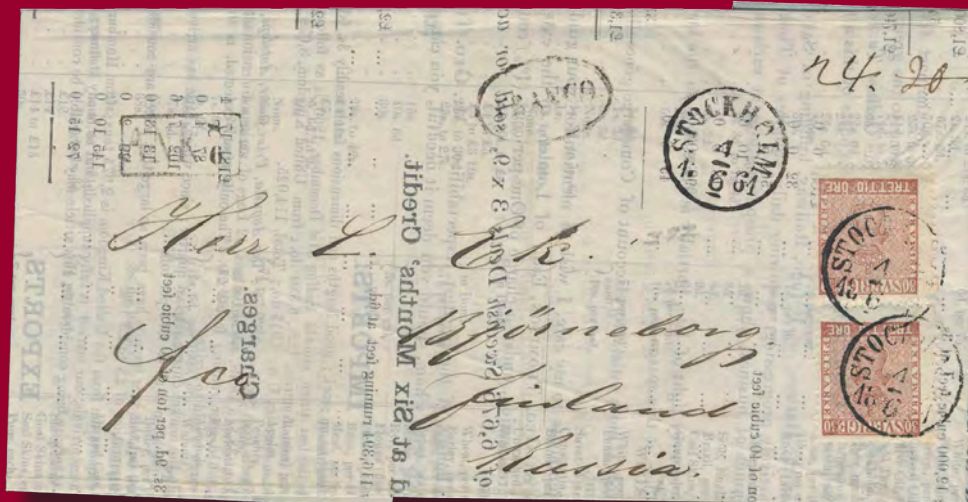
Alla auktioner LIVE

Välkommen till vårens auktioner hos oss - det finns tusentals objekt varje gång

Vi söker inlämningar för vårens auktioner. Välkommen att kontakta oss!

Vi har mycket bra möjlighet att sälja dina objekt till bra pris.

Vår nya site har mottagits mycket positivt och vi når ut till rekordmånga kunder över hela världen. Sajten utvecklas - nu kan kunder t.ex se sina respektive fakturor med uppgifter om sänddatum och rek/paketnummer.

Detta objekt kommer att säljas på auktion 385 i maj

AB PHILEA

Svartensgatan 6

116 20 Stockholm

Tfn 08-640 09 78

auktion@philea.se

Vi har även kontor i Göteborg, Malmö, Kalmar, Skara, Uppsala, Vindeln och Helsingfors.

www.philea.se

Styrelsen informerar

Styrelsen har inte haft några ordinarie styrelsemöten under helgerna men vissa beslut har tagits via mail.

Förutom Eslövia 2021 den 20–22 augusti kan vi berätta att Norrphil 2022, också en nationell och

regional utställning, kommer att hållas 4–6 mars 2022.

Rekryteringen av ny gemensam kanslichef för SFF och Sfu har avslutats, läs mer nedan om Elisabeth Björklund Joback.

SFF och Sfu anställer ny kanslichef

Sveriges Filatelist-Förbund och Förbundet Sveriges Frimärksungdom satsar på ett nytt kansli i Stockholm.

Elisabeth Björklund Joback blir från den 1 mars 2021 anställd som kanslichef för båda förbunden och Per Bunnstad går då i välförtjänt pension.

Elisabeth känner säkert många av er till eftersom hon var övergripande ansvarig för internationella frimärksutställningar och hade nationellt ansvar för Filatelmarknad i Sverige och Danmark när hon arbetade på Postnord.

Hon beskriver sig själv som: ”Nyfiken, självgående och noggrann person med mångårig erfarenhet av försäljning, marknadsföring, ekonomi, projektledning och ledarskap.”

Vi hälsar Elisabeth varmt välkommen och ser framemot samarbetet med henne.

Rikard Azelius
Ordförande SFF
Glenn Larsson
Ordförande Sfu

Inga mötessidor – läs på hemsidan

På grund av coronapandemin med mängder av inställda aktiviteter har vi valt bort mötessidorna denna gång. Hur det blir i nummer 2 som kommer vecka 10 är lite för tidigt att säga.

Vi hänvisar till vår hemsida under <https://sff.nu/moten/>. Ta dock uppgifterna där med en nypa salt för många möten som noteras kan vara inställda ändå. Ta alltid kontakt med den förening du vill besöka

för i allmänhet är det inga möten alls. När det gäller mässor och liknande verkar det inte heller bli några under åtminstone tidig vår.

Vår hemsida är dock alltid öppen för besök och kom gärna med egna inlägg. Kontakt: info@sff.nu.

Per Bunnstad
Kansliet

Väldigt höga priser, igen

Klubbat

på auktion

~ Fredrik Ydell ~

Höstens höjdpunkt var nog för många Frimärkshusets tredje del av Beckemans samling. Auktionen var den 28 november och en del priser var överväldigande, på en nivå som var svår att gissa innan auktionen. Alla resultatet finns på Frimärkshusets hemsida, medan en del av dem kommer att redovisas i denna artikel.

Frimärkshuset – Beckeman del III

Den 28 november, lite efter klockan 9.30, så rivstartade Frimärkshuset sin tredje del av Beckemans försäljning med det ostämplade paret av 3 skilling banco i den svåra c-nyansen med hörnmarginalpappret kvar. Ett av de riktigt stora objekten i svensk filateli. Paret är välkänt och har suttit i flera stora samlingar. Utropet var satt till 350 000 kronor, men efter en flera minuter lång kamp så kunde den nya köparen införliva paret i sin samling för 925 000 kronor plus provision. Ett väldigt högt pris. Och detta satte nog ribban för många andra objekt, som också blev väldigt dyra.

En stämplad tre-skilling också i c-nyansen, som är mycket ovanlig som stämplad, sprang iväg till 101 000 kronor, mot utrop på 40 000 kronor. Märket är stämplat i Carlskrona, som många av c-nyanserna är, i maj 1858. Märket var knappast jättesnyggt, men det var felfritt och ett väldigt ovanligt märke i stämplat skick. En annan tre-skilling med tryckvarianten "dödskalles" såldes, också efter flera minuters hård kamp, för 95 000 kronor. Utropet var mera försiktigt satt till 20 000 kronor. Och efter denna prisexplosion hade det ändå bara sålts fyra objekt av de 400 som skulle säljas.

Objekt nr 6 i katalogen var det fantastiskt vackra och sällsynta 3-skillingbrevet skickat från Piteå i maj 1857 till London. Frankeringen består av fyra stycken 3-skillingar i b-nyansen och en 24-skilling i c-nyansen. Varje märke har en snygg och tydlig avstämpling i Piteå. Ett av de vackraste breven vi känner till. Utropet var satt till 600 000 kronor, och klubbades för 775 000 kronor. Självklart ett väldigt högt pris, men troligen är köparen ändå nöjd.

Ett annat mycket bra objekt, samt även väldigt sällsynt, var ett "systerobjekt" till 3-skillingparet, men denna gång var det ett par med ostämplade 6-skillingar, också med hörnmarginalpappret

kvar. Utropet var satt till 350 000 kronor, och det såldes för 600 000 kronor. Man kan hoppas att det var samma köpare som av 3-skillingparet, för då blir det väldigt trevligt att visa upp dessa i ett och samma utställningsexponat.

En ostämplad 8 skilling banco i a-nyansen var helt felfri och med en väldigt snygg centrering. Kanske en av de allra snyggaste ostämplade 8-skillingar vi känner till, rusade i väg till hela 125 000 kronor. Utropet var till 50 000. En annan 8-skilling, stämplad första dagen den 1 juli 1855 i Biästa, klubbades iväg för 72 000 kronor, och de som har varit med i branschen de senaste 40 åren borde veta om att en del av dessa Biästa-märken stämplade första dagen har haft en del tvivlare på dess äkthet. Just detta märke är ett av de märken som har haft tvivlare, men det var nog okänt för köparen.

Ett väldigt trevligt skillingbrev till Tyskland med frankeringen tre stycken 8-skillingar stämplad i Laholm i augusti 1859 såldes för 58 000 kronor. Laholmstämpeln är inte speciellt vanlig på skillingbrev. Att brevet sedan skickades till Tyskland borde göra att detta är det enda Laholmbrev till utlandet under skillingperioden. Egentligen borde brevet ha varit frankerat med tre stycken 24 öre vapen, men Postverket accepterade att avsändaren använde sig av tre 8-skillingar istället. Med summan av allt så borde den nya köparen vara nöjd med brevet.

Tolv öre vapenfrimärken brukar inte vara allt för dyra, men på Beckemans auktion fanns det en del

Ett fantastisk snyggt och sällsynt brev från Piteå till London 1857. Kan knappast bli snyggare! Sålades för 775 000 kronor på Beckemans auktion.

som blev väldigt dyra. En stämplad 12-öring såldes för 99 000 kronor. Och detta måste nog vara en av de dyraste 12-öringar någonsin. Nu var det dock ingen vanlig 12-öring, utan en med tryckvarianten ”rättvänt tryck på baksida”, och denna variant är enligt katalogen bara känd i sex exemplar. Detta förklarar ju det höga priset. En annan 12-öring som var så felperförelad att man såg fyra olika märken såldes för 26 000 kronor, mot ett utrop på 10 000 kronor.

Vapenbrev till svåra destinationer är alltid populära hos samlare. Beckeman hade flera sådana brev i sin samling och denna gång såldes ett brev från Wimmerby i december 1862 skickat till Singapore. Brevet var frankerat med 154 öre (24+30+2x50 öre), som var väldigt mycket pengar på den tiden. Med det var ändå inte tillräckligt frankerat utan brevet blev lösenbelagt (det fattades 44 öre). Brevet såldes nu för 255 000 efter en väldigt intensiv budgivning mellan två köpare. Utropet var satt till 60 000 kronor.

Vi har ju de senaste numren ”tjatat” om att priserna har nått nya höjder när det gäller tryckprover, gravyravdrag, färgprover och så vidare. Och återigen skenade priserna iväg på dessa objekt. Alla resultat går inte att redovisa, utan man får ta de ”värsta” priserna.

Ett sällsynt valörstämpelavdrag på 20 öre Ligande lejon med utrop på 25 000 kronor, slutade först vid 180 000 kronor. Edward Scheutz förslagsmärke för 1 riksdaler på ringtypsemissionen kostade 60 000 kronor, mot utropet på 30 000 kronor. Otandad 20 öre ringtyp tandning 13, stämplad som sig bör i Malmö, såldes först vid 70 000 kronor,

utropet låg på 40 000 kronor. En otandad 10 öre Oscar II, stämplad i Hammar 1888, sprang iväg från utropet på 30 000 kronor till 72 000 kronor. Färgprovet ”5 öre brun” på Oscar II, skenade iväg till hela 160 000 kronor. Liknande märken har varit ute på auktion de senaste åren till en helt annan prisnivå.

Gravyrprov typ A för 1 krona Oscar II gick för 64 000 kronor, och dessa kunde man för en del år sedan köpa för runt 7–8 000 kronor. Gravyrprov typ B för 1 krona Oscar II slutade först vid 76 000 kronor, här låg utropet på 25 000 kronor. Ett exemplar av 5 kr Posthuset med partiellt spegeltryck hade ett rimligt utrop på 4 000 kronor, men slutpriset blev dock orimligt högt, hela 72 000 kronor. Så kan de gå när två budgivare ”måste” ha objektet.

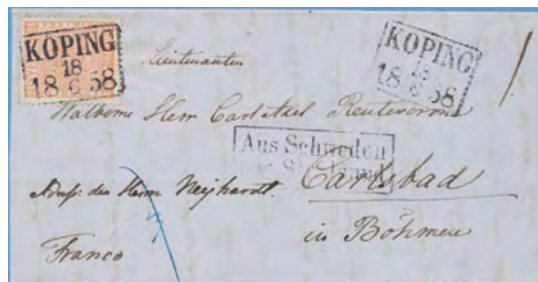
Samlare av 20/30 hade som vanligt tre olika objekt att välja mellan. Ett ostämplat exemplar som var hyggligt bra, men inte mycket mer än så, såldes för 52 000 kronor. Ett stämplat exemplar med den ovanliga varianten spegeltryck klubbades först vid 83 000. Sedan fanns det även ett lite klipp med en 20/30 tillsammans med en 5-öring, stämplad i Stockholm 1880. Den såldes för 56 000 kronor.

Ett av auktionens stora ”fynd” måste nog ha varit adresskortet för inrikes postförskott som var skickat från Värnamo i augusti 1918, frankerat med 80 öre Medaljong, alltså med det så kallade Värnamomärket. Det finns inte många försändelser med detta märke och det såldes för endast 50 000 kronor. Detta måste ha överraskat köparen, som borde vara väldigt nöjd med detta fynd!

Veckan efter Beckemans auktion så hade Frimärkshuset sin ordinarie auktion. Även i denna katalog fanns mycket bra material. Man fick en känsla att mycket av detta material även hade tillhört Beckeman.

Detta sällsynta ”Adresskort till Inrikes postförskott” med 80 öre Medaljong såldes hos Frimärkshusets auktion den 28 november för endast 50 000 kronor. Detta var verkligen ett fynd!

Strålande vackert 24-skillingbrev i f-nyansen skickat till Carlsbad, såldes för 170 000 kronor hos FH den 5 december. Samma brev såldes för cirka 70 000 kronor för 3,5 år sedan.

Ett av de bättre objekten, som nog inte tillhörde Beckeman, var ett strålande snyggt 24-skilling-brev i den svåra f-nyansen, från Köping i juni 1858 till Carlsbad i dåvarande Böhmen. Brevet är lyxstämplat med Köpings fyrkantsstämplar. Just detta brev såldes 2017 när Kersti Larsson avyttrade sin samling hos Heinrich Köhler. Slutpriset då var 7 500 euro som motsvarade cirka 70 000 kronor vid denna tid. Brevet såldes nu hos Frimärkshuset för hela 170 000 kronor, med ett utrop på 40 000 kronor. Så säljaren borde vara nöjd med denna värdeökning på 3,5 år.

Philea

Vid Phileas stora höstauktion, som gick av stapeln den 26 november, så såldes bland annat utställaren Klaus Michtners svenska trycksaksexponat som har fått guldmedalj. Detta var del 1 och 65 försändelser var till salu, och cirka 40 stycken såldes.

Flera snygga och sällsynta trycksaker till utlandet under vapenperioden och senare emissioner fanns med på auktionen. En härlig trycksak från Stockholm i februari 1862 till Danmark med 9 öres porto steg från utropet på 40 000 kronor till 58 000

kronor. En annan trycksak med 11 öres porto från Stockholm i januari 1872 till Frankrike såldes för 28 000 kronor.

Det fanns också två trycksaker med frankeringen 5 plus 9 öre vapen. Den ena till Tyskland (1862) klubbades för 20 000 kronor, och den andra till Italien (1867) förblev osåld med ett utrop på 25 000 kronor.

Ett trevligt inrikesbrev i femte viktclassen skickat från Göteborg 1867 med två stycken 30 öre vapenmärken och med den sällsynta anteckningen "prof utan värde" blev osålt med ett utrop på 10 000 kronor.

En trycksak till Australien från Stockholm i februari 1888, med frankeringen 15 öre, bestående av 5 öre ringtyp och 10 öre Oscar II, såldes för 31 000 kronor. Just detta brev såldes på Beckemans auktion i maj 2020 för 44 000 kronor. Så tar man i beräkningen med provisionerna för både köpet och försäljningen, så gjorde Klaus Michtner en väldigt snabb förlust på många tusenlappar på denna trycksak.

Unikt danskt fyrblock på Postiljonens auktion

Det enda kända fyrblocket och även den största stämplade enheten av Danmarks 16 skilling från år 1863 med roulett-tandning erbjuds på auktion i mars i Malmö.

Objektet ingick i Christian Andersens samling, på sin tid den förnämsta i sitt slag. Det var allmänt känt i filatelikretsar att han ansåg detta som sitt absoluta favoritobjekt, trots att han ägde många andra spektakulära rariteter, berättar Postiljonen i ett pressmeddelande.

På den första auktionen av hans samling år 1988, också på Postiljonen i Malmö, såldes blocket för 460 000 svenska kronor plus auktionsprovision efter hård konkurrens i budgivningen mellan de kända filatelisterna danskamerikanen Peer Lorentzen och den amerikanske predikanten Dr. Gene Scott.

Det lustiga är, skriver Postiljonen, att valutakurserna mellan den danska och svenska kronan då var ungefär motsatta jämfört med nutida växlingskurs, varför auktionspriset inklusive provisionen då motsvarade nästan trekvarts miljon danska kronor.

Peer Lorentzen erövrade sedermera med detta block i sin samling de högsta utmärkelserna man kan uppnå som filatelist och utställare, nämligen Internationell Grand Prix i Madrid år 2000 och Nationell Grand Prix på Hafnia i Köpenhamn år 2001.

Bibeln på frimärken

I södra Halmstad och söder om Fylleån ligger stadsdelen Fyllinge. Här utkämpades slaget vid Fyllebro den 17 augusti 1676 vilket har gett orten en plats i den svenska och nordiska historien. I Fyllinge hittar vi Mariakyrkan, en relativt modern kyrka för den nya tidens krav.

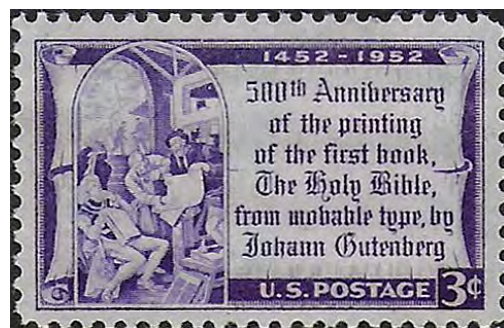
I januari 2020 hade Mariakyrkan organiserat en Bibelutställning. Här fanns biblar av alla slag att beskåda för att inte tala om de planscher som man använde i dåtidens folkskola för att berätta om innehållet i Bibeln, världens i särklass mest spridda bok. Bibelkollektionen hade ställts samman av en samlare som sedan donerat den till en kyrklig institution i Uppsala.

Utställningen inleddes med Gustav Vasas bibel som trycktes i Tyskland år 1541. Det utställda exemplaret var inte i bästa skick men det gav ändå en god bild av hur denna bok i flera sekler hade kommit till användning i guds-tjänstlivet i en familj eller i en kyrka någonstans i Sverige. Den stora nyheten med just denna bibel var att texten var på svenska. År 1941 uppmärksammades 400-årsjubileet med en frimärksserie.

Bibelns olika böcker är författade under en mycket lång tidsrymd. På 1900-talet hittade några beduinbarn de så kallade dödahavsrurollarna som är ett par tusen år gamla handskrifter med olika texter ur den heliga boken. På utställningen fanns inga sådana i original utan endast bilder och miniatyrkopior på de lerkrukor som de hade förvarats i.

I sekler satt flitiga munkar i sina kloster och tillverkade handskrivna biblar som ofta fick synnerligen vackra dekorationer. Allt ändrades när tysken Gutenberg uppfann en metod att trycka böcker. Han började naturligtvis med Bibeln, se överst i nästa spalt.

Länge var Bibeln endast tillgänglig på latin eller grekiska men detta ändrade Martin Luther på i samband med reformationen. Han översatte Nya Testamentet till tyska under en påtvingad vistelse på slottet Wartburg år 1521.

Reformationen kom att få en enorm betydelse även i vårt land och den ledde till att hela Bibeln översattes till svenska.

Bland de mest kända Biblarna i historien är den som fanns ombord på HMS Bounty. Efter myteriet seglade myteristerna till den avlägsna ön Pitcairn där de sänkte fartyget efter att ha plockat iland Bibeln och allt annat av värde. Att männen sedan inte följde Jesu budskap om kärlek till sina medmänniskor är en helt annan historia.

I stort sett alla berättelser i Bibeln har illustrerats på frimärken. Det finns naturligtvis ingen som vet hur Adam och Eva, Moses eller Jesus såg ut, men det hindrar inte att de ofta har avbildats på frimärken. På Bibelutställningen i Mariakyrkan fanns inte bara biblar och planscher utan även ett

tjockt album med frimärken med Bibelns berättelser som motiv. Man kan konstatera att det är ett mycket omfattande område och att i stort sett allt som har med Bibeln och kristen tro att göra har illustrerats på just frimärken. Problemet för en samlare blir naturligtvis i första hand att försöka begränsa sig och då gäller det inte minst att fundera över vilka länder som man skall ta med.

Att Jordanien gett ut frimärken med kristna motiv är kanske inte direkt förvånande, eftersom det var i området kring Jordanfloden som kristendomen har sitt ursprung. Men Jordanien är ett till största delen muslimskt land och det är tveksamt om postmyndigheterna i Amman skulle välja att uppmärksamma just Bibeln. Förmodligen var det utländska agenturer som låg bakom motivvalet.

Under ett besök i den katolska vallfartsorten Medjugorje i Bosnien hade jag nyligen möjlighet att studera de 14 bilderna i Jesus' Golgatavandring. Just dessa 14 bilder är motiv på en frimärksserie från Jordanien som kom 1966.

Samma förhållande gäller de olika emiraten som idag ingår i Förenade Arabemiraten. Dessa små länder är i högsta grad muslimska och man

praktiserar en tämligen extrem version av sunni-islam, varför det är osannolikt att man uppskattade kristna motiv på sina frimärken. När jag bläddrade igenom albumet kunde jag konstatera att nästan hälften av frimärkena hade getts ut av länder som Ajman, Fujeira eller Jemen.

Även om motiven är vackra och att de passar in i en samling om Bibeln och dess innehåll är det nog synnerligen tveksamt om de skall inkluderas i ett exponat (många av dessa utgåvor är dessutom "svartlistade" i flera frimärkscataloger och de får heller inte visas på jurybedömda utställningar).

En av de stora utgivarna av frimärken med bibliska motiv är Vatikanstaten.

Det finns riktigt mycket att välja på för intresserade samlare. Här visas ett frimärke med text av evangelisten Lukas 2:14 ("... frid på jorden, bland människor till vilka han har behag").

Vi skall slutligen konstatera att det är ganska populärt att samla religion på frimärken och det har under årens lopp publicerats en hel del litteratur om just detta område inom filatelin.

Christer Brunström

Var i hela världen..

Egypten har en minst sagt spännande historia. Fram till 1914 ingick landet i det Osmanska väldet. Därefter var det ett brittiskt protektorat fram till 1922. Monarkin avskaffades 1953 då Egypten blev republik. År 1958 gick Egypten samman med Syrien och bildade den Förenade Arabrepubliken eller United Arab Republic (UAR) på engelska. Syrien lämnade unionen år 1961 men Egypten fortsatte att använda landbeteckning UAR fram till 1971. Egyptiska frimärken under perioden 1958–1971 har valörer i M(illiömes) vilket gör det lätt att skilja dem från syriska utgåvor.

Christer Brunström

Expertrådet

Falsa och antedaterade stämplor på lösenfrimärken

Ingen annan svensk frimärksemission är så hårt drabbad av falska och antedaterade stämplor som lösenfrimärkena. I synnerhet den 13-tandade upplagan. Efter indragningen 1892 hamnade stora restpartier hos frimärkshandlarna. I ostämplat skick var dessa svårsålda. Genom efterstämpling med antedaterade eller falska stämpelstampar kunde vissa handlare göra lösenmärkena till begärliga och lättsålda objekt. I artikeln visas några stämplor man bör se upp med. Tyvärr utgör de endast en liten del av allt fuskstämplat som förekommer.

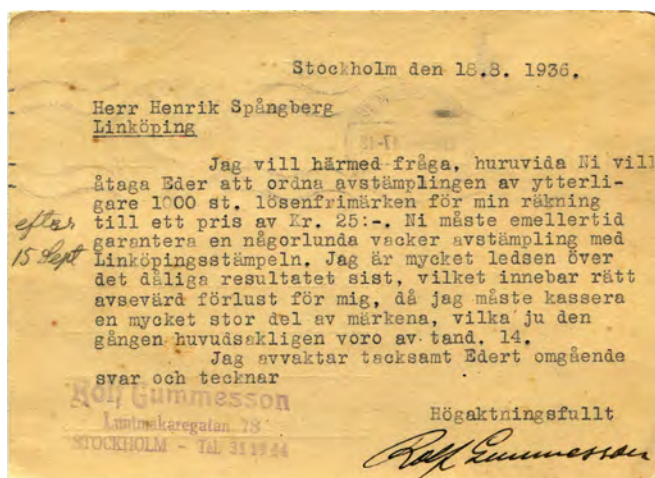
Bakgrund. Portomärken, som var den postala benämningen för lösenfrimärken, infördes 1 januari 1874. Med dessa hoppades man bland annat få bukt med problemen som de tusentals ofrankerade lädbreven medfört. Alltefter tiden gick visade det sig att det inte blev som man önskat. Det slarvades med regler och hantering i alla led. En av de starkt bidragande orsakerna till lösenfrimärkenas indragning, från 1892, var fusket med redovisningen. Ett exempel på sådant var att vissa postförvaltare trots betalning underlät att sätta på lösenmärken på brev och försändelser. Vid kvartals- eller årsredo-

visningen kunde lösenfrimärken lyftas bort ur behållningen till motsvarande belopp.

Falsa LINKÖPING-stämplor. Minst tre olika typer av falska stämplor är kända. En av dessa är en snarlikt normalstämpel 16 som förekommer på tandning 14, alltid med datumet 15.5.1880. Stämpelfärgen är svartaktigt violett. Ett annat kännetecken är att punkterna över "Ö" sitter innanför cirkelbågen. Oftast är de så diffusa att de knappt syns. Stämpeln har även streck mellan dag- och månadssiffran (se bild på nästa sida).

Två typer av falska LINKÖPING-stämplor. 20- och 24-örsmärkena är makulerade med en stämpel med punkterad ram, bokstäver i grotesk stil och mycket små datumsiffror. Stämpeln på 50 öre har något mindre bokstäver men större datumsiffror medan 1-kronan har mindre dagsiffror och större årtal. Man har uppenbarligen blandat hej vilt bland sifferstilarna. Dyliga stämplor dyker då och då upp i samlingar och partier med lösenfrimärken.

Falsk nst 16-liknande LINKÖPING-stämpel i svartaktigt violett färg, daterad 15.5.1880. I en artikel från 1915 (SFT) nämns att den tillverkats på 1890-talet för just masstämpling av lösenfrimärken. Högra bilden: Innehållet i brevkortet från 1936 till Herr Spångberg i Linköping är med dagens ögon sett både komprometterande och beklagligt. En stockholmshandlare önskar beställa 1000 avstämplingar med en Linköpingsstämpel för 25 kronor. Han uttrycker också sitt missnöje över den tidigare beställningen som inte var till belåtenhet.

Att det funnits en storskalig uppstämpling av falska eller antedaterade stämplat råder det ingen tvekan om. Innehållet på ovanstående brevkort är ett bevis om något för det. Kortet från augusti 1936 är adresserat till Herr Henrik Spångberg i Linköping. Avsändaren, en ung och nyetablerad frimärkshandlare i Stockholm, gör en beställning på "ytterligare 1000 lösenfrimärken". Han hade tidigare beställt 1000 exemplar men var inte nöjd med resultatet. Han skriver bland annat "Ni måste emellertid garantera en någorlunda vacker avstämpling med Linköpingsstämpeln". Detta är bara ett exempel på den omfattande uppstämpling som följde i avlysningens spår. Förr brydde man sig inte så mycket om detta. Det var en annan tid där synen på lösenstämplarnas äkthet inte ifrågasattes

på samma sätt. Vår tids informationssamhälle har gjort oss lösensamlare mer upplysta. Men än finns det många stenar kvar att vända på, vilket denna artikel förhoppningsvis i viss mån kan hjälpa till med.

Den violetta Linköpingsstämpeln daterad 15.5.1880 avslöjades redan 1914 som falsk i Senfkatalogen. I en artikel i Svensk Filatelistisk Tidskrift från juni 1915 framgår det att en handlare på landsbygden misstänkts ha stämplat upp en ansevärd mängd lösenmärken med denna stamp. Stämpeln beställdes av en gravör i början av 1890-talet enkom för massavstämpling av lösenmärken. Syftet var att tillmötesgå samlarnas önskemål om att få lösenmärken i stämplat skick.

Antedaterade SJÖGESTAD-stämplat. Dessa ses ofta med del av en andra stämpel vilket vittnar om en storskalig uppstämpling av helark. Datumen på SJÖGESTAD-stämplat har ställts tillbaka till lösenmärkenas giltighetstid. Olika datum förekommer där 18.11.88 och 19.1.91 tycks finnas i oräkneliga antal.

SJÖGESTAD stämplad 31.12.1891, vilket var sista dagen lösenfrimärkena var giltiga. Med tanke på hur ofta de påträffas anar man en omfattande uppstämpling. 3-öringen till höger har dessutom piffats upp med blåviolett stämpelfärg. Lyxstämplar från nyårsafton 1891 finns även i röda och gröna stämpelfärger. Vackert – javisst, men dateringarna är avsiktligt tillbakaställda och därmed manipulerade. Sådana stämplat hör mer hemma i papperskorgen än i auktionskataloger eller samlares album.

SJÖGESTAD är en av de vanligaste antedaterade stämplatarna på lösenfrimärken i tandning 13. Datumen 18.11.1888 och 31.12.1891 förekommer i stora mängder, ofta med del av en andra stämpel synlig i marginalen. Detta som ett resultat av en omfattande efterstämpling med tillbakaställda datum till märkenas giltighetstid. Ett stort antal ostämplat helark har på så sätt makulerats, därefter delats till enskilda märken för att slutligen nå ut på marknaden. Flera fejkade datum mellan 1888 och 1891 förekommer frekvent. Detta gjordes troligen ganska snart efter avlysningen, det vill säga åren runt 1900.

GRENNA får nog anses toppa den föga smickrande listan över mest antedaterade orter på lösenfrimärken. Under förbundskongressen i Jönköping 1950 framkom det att en fabrikör från Gränna låg bakom uppstämpling av stora kvantiteter lösenmärken. GRENNA-stämplarna blev då tillbakaställda till några

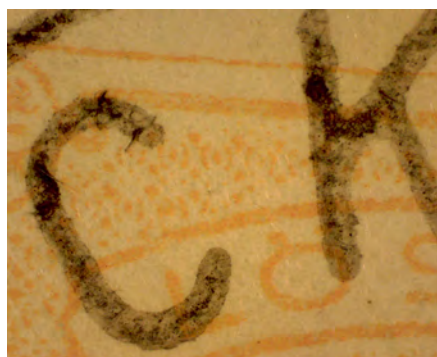
olika datum 1886. Manipulationen skulle ha skett någon gång under tiden 1900–1910.

STOCKHOLM-stämplarna överst på nästa sida är extra förrädisk då den finns avbildad i 1952-års stämpelhandbok som en exempelbild för normalstämpel 16. Vad många kanske inte känner till är att stämpelillustrationerna i handboken grundar sig på tuschteckningar. Dessa utfördes av Carol Hallberg, en av medarbetarna i handbokskommittén. Mått och utseende avviker ofta från de genuina avtrycken.

Några stämpeltyper sägs också avsiktligt tecknats felaktigt i syfte att sätta krokben för stämpelförfalskarna. Om denna STOCKHOLM-stämpel tillhör den senare kategorin är oklart, men att dylika avtryck på frimärken är falska är desto säkrare. Den har även påträffats på ringtyp med posthorn.

GRENNA 6.2.1886 är sannolikt den vanligaste antedaterade stämplarna på lösenfrimärken. Även datumet 3.2.1886 är en vanlig syn i lösenkollektioner. Spontan hittade äkta avtryck på vanliga frimärken från tiden har större årtalssiffror.

STOCKHOLM 3.6.1889. En falsk och farlig stämpel då den är avbildad i 1952-års stämpelhandbok som bildexempel för normalstämpel 16. Observera den tunna, skiktande och illa täckande stämpelfärgen. De asymmetriska staplarna på exempelvis "H" och "M" är andra tecken som sticker i ögonen. Det finns helt enkelt ingen äkta stämpel som ser ut så här.

AVESTA. En dålig imitation av normalstämpel 27 från AVESTA dyker då och då upp i lösenutbudet. På en auktionsvisning för några år sedan fanns ett 30-tal sådana stämplat i ett lösenparti. Samtliga var stämplat 20.6.1887 i en blåaktigt lila stämpelfärg. Dateringen är densamma vilket pekar mot att stämpeln (troligen en gummistämpel) är tillverkad med ett fast datum. Ett varningens finger för denna luring som vid närmare jämförelse med ett äkta avtryck framstår som tämligen "billig" i sitt utförande.

ÅRJENG. På tandning 13 förekommer det en stor mängd ortstämplar som är synnerligen misstänkta som falska eller antedaterade. Till denna skara bör en typ av nst 14 ÅRJENG räknas. Anledningen är främst det onaturligt stora antalet som förekommer på marknaden, oftast snyggt stämplat och slagna i ungefär samma lutning. Ett annat mer konkret kännetecken är det mindre årtalsformatet. Avtryck

med så små årtal förekommer varken i Astley Levins eller Axel Wigforss stora stämpelsamlingar som donerats till Postmuseum.

YXNERUM. Det mesta pekar mot att många YXNERUM-avtryck på lösenfrimärken i tandning 14 är antedaterade. Flera lyxstämplade exemplar och blockenheter förekommer med gummerade baksidor, bland annat det avbildade 4-blocket på nästa sida! Ibland har de lyxiga märkenas baksidor tydliga spår efter borttvättade krackelerade gummeringar. Intorkade gummeringar av den graden kan omöjligen ha bildats i mitten på 1870-talet, det vill säga endast några år efter att lösenmärkena framställdes. Någon har haft tillgång till stampen långt senare och då manipulerat dateringarna till lämpliga giltighetsdatum där 3.1.1877 syns ofta. Den som ändå tvivlar bör fråga sig om en så stor förekomst av lyxstämplar speglar en realistisk lösenhantering i 1870-talets lilla Yxnerum.

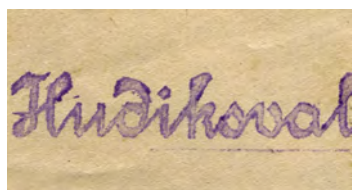
Till vänster: Falsk nst 27 AVESTA i en grynig illa täckande blålila färg. Bokstäverna är spretiga och osymmetriska. Jämför med 30-öringens äkta AVESTA-stämpel som har markanta hakar och "fötter" (seriffer) på bokstäverna. ÅRJENG på 3-öresmärket med små årtalssiffror är starkt misstänkt som manipulerad. ÅRJENG-stämpeln till höger har större årtalssiffror som stämmer med gängse stämpelavtryck från tiden.

Antedaterade YXNERUM-stämplat på 14-tandade lösenfrimärken. Fyrblocket har postfriska baksidor! Andra påträffade exemplars baksidor visar tydliga spår i papperet efter krackelerade gummeringar. Sådana "Sahara"-gummeringar kan knappast ha hunnit uppstå bara några år efter utgivningen 1874. Det stora antalet stämplat från 3.1.1877, de paradoxala baksidorna och de alldeles för perfekta stämplatarna talar starkt för antedatering. Övriga märken: PKXP-stämpeln samtliga datum- och årtalssiffror är falska. LJUNGHUSEN med saknat årtal är falsk. LJUNGHUSEN öppnade först 1905.

HUDIKSVALL. En enradig datumlös stämpel i skrivstil har gäckat lösensamlarna i många år. Stämpeln har varit känd länge och bedömts som falsk. En uppmärksam samlare gjorde för en tid sedan en intressant iakttagelse. På ett brev, stämplat 1911, skickat från bageriet C.C. Carlander i Hudiksvall, upptäckte han en intressant firmastämpel. Gummistämpeln stil är densamma

som återfinns på mängder av lösenfrimärken. Kanske gåtan har fått sin lösning i och med denna upptäckt. Stämpelavtrycken vi ser på lösenmärken kan mycket väl härröra från en del av denna firmastämpel. Den förekommer oftast i svart färg men har också hittats i blått. Stämpelavtryck förekommer även på tandning 14. Oavsett dess ursprung är stämpeln att betrakta som falsk!

En enradig och datumlös Hudiksvall-stämpel i skrivstil dyker ofta upp på lösenfrimärken, både i tandning 14 och 13. På ett firmabrev från C.C. Carlander (troligtvis ett bageri) i Hudiksvall ses en närapå identisk stämpel som den som använts till massuppstämpling av lösen. Det är möjligt att en del av just denna stämpel använts. Det man säkert kan säga är att det inte rör sig om en postal stämpel. Stämpeln ska betraktas som falsk på lösen

Många lösenfrimärken som exempelvis HÖRLE och SVANÅ har makulerats efter indragningen med stämplat utvisande verkliga årtalet. De är äkta men ändå tveksamma ur samlarsynpunkt då de är för sent stämplat. STOCKHOLM R.G. (Riddaregatan) förekommer emellanåt på lösenfrimärken. Dateringen är alltid 15.7.99 med diffusa årtalssiffror. Stämpeln är tidsmässigt "ofarlig" men eftersom datumsiffrorna med punkter inte tillhör originalstämpeln bör den betraktas som falsk.

Några stämplat som länge ansetts som falska på lösenfrimärken är HUDIKSVALL, ÖSTERSUND, WARBERG och EXPERIMENTALFÄLTET. På tandning 13 förekommer, som tidigare nämndes, många mer eller mindre misstänkt antedaterade orter. FRITSLA, HYBO, BERSBO, LIMA, LAXÅ, MALMA, MELEN, STENSELE och SUNDBYBERG är några exempel på orter som förekommer i orimligt stora antal på tandning 13. Dessvärre ser vi nog bara toppen på ett isberg. Här behövs mycket mer forskning som framöver kan resultera i en förteckning över tveksamma orter.

Nils Westberg (1882–1967), en av Sveriges stora filatelister och lösenexperter, höll ett mycket intressant föredrag om emissionen 1941. Redan då tog han upp problematiken kring efterställda stämplat som han likställde med falska. En stämpel vars siffror skruvats tillbaka till ett fejkat datum för att passa in på frimärkets giltighetstid är även i min värld ett falskt stämpelavtryck, en stämpel-manipulation.

Epilog. Det är kanske lätt att misströsta när man fördjupar sig i lösenfrimärkenas grumliga stämpelvärd. Vilka stämplat är äkta, vilka är inte det...? Men, som ofta kommer man ganska långt

med sunt förnuft, att vara påläst och vaksam. Lösenfrimärken är en mycket trevlig och spännande emission att samla. Den övervägande delen stämplat material är naturligtvis äkta. Det är ändå inte fel att ibland vara lite extra observant och granskande. Även vad det gäller stämplat lyxexemplar med tanke på hur den gängse hanteringen av åsatta lösenfrimärken var på postkontoren. Vanligtvis sattes två eller fler lösenmärken på en otillräckligt frankerad försändelses baksida. Såväl märkenas påklstring som efterföljande makulering genomfördes oftast snabbt och utan någon större precision. Med tillönskan om ett gott nytt samlarår och förhoppningsvis ljusare coronatider.

Peter Lorentzon / Expertrådet

Källor:

Expertrådet.
Svensk Lösen – Curt Haij.
Vad tänker man på när man handlar så – Karl-Erik Stenberg, SFT jan.1986.
SFF:s gula specialkatalog 1986–87.
Arne O Olsson – Stockholm.
Ulf Åhlfeldt – Ekerö.
Bildmaterial och forskning – Peter Lorentzon.

Peter Lorentzon ny ordförande i expertrådet

Det har blivit byte på ordförandeposten i vårt expertråd. Helena Obermüller Wilén lämnade vid årsskiftet över till Peter Lorentzon.

– Vid årsskiftet avgick jag som ordförande för Expertrådet. Efter 20 år på den posten tyckte jag att det var dags att byta chef, berättar Helena.

Expertrådet består idag av Peter Lorentzon, Helena Obermüller Wilén, Göran Heijtz och Olle Pettersson som är utsedda av SFF:s föbundsstyrelse. Karl Arne Norsten och Sören Andersson är med som representanter från SFHF, Sveriges Frimärkshandlareförbund.

Tradera om filateli och samlande

Lars Nordberg, vice ordförande SFF, har intervjuat Traderas vd Stefan Oberg för att se på hur dom ser på filateli och samlande.

Hur har pandemin påverkat Tradera och framförallt filateli-kategorin?

– Vi ser ökad aktivitet på sajten nu i corona-tider. Jag tror att många människor har fått mer tid att ägna sig åt sina intressen och så även åt samlandet. Vi ser rekordnivåer i alla våra samlarkategorier och det känns såklart kul att vi ser ett uppsving för både filatelin och de andra samlarkategorierna.

Ni har precis ändrat era betallösningar, berätta mer om de nya och hur användarna påverkas.

– Vi strävar efter att göra det lika enkelt att handla cirkulärt hos oss som det är att handla nytt. Att underlätta betalningar är en central del i det arbetet. Det ska vara enkelt att som köpare komma in och betala för ett objekt. Det måste finnas valmöjligheter vad gäller betalningsmetoder såsom Swish, kort, PayPal eller kredit. Själva betalningen skall vara enkel – helst bara ett klick för återkommande kunder och känner man sig osäker ska det finnas möjlighet till köparskydd. Säljarna bör också kunna välja hur man vill ha betalt, till Swish, bankkonto eller ett Paypalkonto. Vi vill också se till att säljarna är helt trygga med att pengarna kommer, även om banköverföringen dröjer någon dag. På så sätt kapar vi leveranstiderna. Det betalsystem som vi nu rullar ut, Traderabetalning, löser alla de utmaningarna.

Många av era kunder, både köpare och säljare efterfrågar ett lättare sätt att samfrakta, är det något ni tittar på?

– Att göra det möjligt att enkelt köpa och betala för flera objekt från samma säljare, ligger högt upp på önskelistan för många köpare och säljare. Köparna ser en möjlighet att spara på frakten och säljarna ser möjlighet till merförsäljning och minskad administration. Vi kommer successivt att lansera stöd för samfrakt under våren 2021.

Många av era kunder som säljer hela frimärksamlingar vill kunna lägga upp fler bilder än de fem ni normalt tillåter, är det något ni jobbar på?

– Ja, den lösning vi framförallt erbjuder idag är att man kan ladda upp fler bilder på en blogg eller en hemsida och sedan länka till dem. Det är nytt att vi idag tillåter att länka till bilder på andra ställen än Tradera. Vi tror att det kommer göra stor skillnad för de som vill sälja större samlingar.

Kategoriträdet är väldigt viktigt för oss som

Stefan Oberg, vd på Tradera.

handlar med frimärken, finns det förbättringar att vänta där?

– Tradera kommer under våren att göra förändringar i kategoriträdet för att bättre representera den klassificering som naturligt används i produktvertikalerna på sidan. Vi kommer också introducera attribut som en del av klassificeringen av produkter till salu. Ett attribut är en möjlighet att klassificera i en annan dimension än kategori. Ett exempel från frimärkskategorin skulle vara att lägga till ett attribut för Motiv. På så sätt kan en köpare hitta ett frimärke med ett speciellt motiv, oavsett vilken kategori det ligger i. Vi har jobbat med representanter för Filatelistförbundet och Häftessamlarna för att på bästa sätt organisera kategorier och attribut inom frimärken.

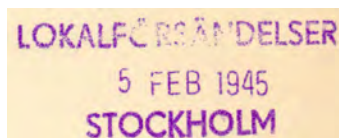
Hur ser ni på samlarkategorierna i stort på Tradera? Kommer ni satsa mer på dem framöver?

– Ja, det är viktigt att komma ihåg att för 21 år sedan när Tradera startade, så var det just i samlarkategorierna och det är fortfarande utan tvekan ett otroligt viktigt område för oss. Vi vill att alla samlare ska kunna vara aktiva i sitt samlande och vi gör allt vi kan för att försöka skapa den perfekta plattformen som ska göra det så smidigt som möjligt. Om vi lyckas leverera en riktigt bra upplevelse så kommer fler samlare att bli intresserade och vi kan då tillsammans hjälpa till med att stärka filatelin i Sverige. Som redan nämnt tror vi att de viktigaste områdena för oss framöver är att jobba på en riktigt bra samfraktslösning samt att se över kategoriträdet och lansera attribut. Vi hoppas att de förbättringarna kommer göra stor skillnad.

Lokalpostens makuleringsstämplar

Del 33 – Firma Lokalförsändelser, Stockholm 1945

Firman registrerades och startades den 3 februari 1945 av Karl Yngve Lundquist. Efter det att aktiviteterna inställdes den 26 maj 1945 togs firman över av S. Karström, som senare ändrade namnet till Stockholms Lokalposttjänst. Denna firma använde endast violett stämpelfärg.

Bruksstämplar: Tre bruksstämplar användes. Den datumlösa stämpeln visar ägarens signatur inom två kvadrater, mått 29 mm och 18 mm, mellan kvadraterna FIRMA LO / KALFÖRSÄN / DELSER / STOCKHOLM. Användningstid: hela verksamhetstiden. Den treradiga bruksstämpeln mått är 42x15 mm och har texten LOKALFÖRSÄNDELSE / datum / STOCKHOLM. Användningstid: hela verksamhetstiden. Den tredje stämpeln mått är 43x17 mm och har texten STOCKHOLM / LOKALFÖRSÄNDELSE / datum. Användningstid: känd endast med 26 MAJ 1945.

Förstadagsstämplar: För den första emissionen användes en treradig stämpel, mått 42x12 mm, text LOKALFÖRSÄNDELSE / First 15.2.1945 day / STOCKHOLM. Bokstaven "F" är alltid skadad och "Å" saknar prickar. Som bredvidstämpel användes en treradig stämpel, mått 40x15 mm, text LOKALFÖRSÄNDELSE / 15 FEB. 1945 / STOCKHOLM. Den skiljer sig från den daterade bruksstämpeln genom avsaknaden av plural-R samt den inbördes placeringen av textraderna. Den andra emissionens FDC-stämpel består av två koncentrisk cirkel, mått 33 och 23 mm, mellan cirkelarna LOKALFÖRSÄNDELSE / STOCKHOLM. I den inre cirkeln följande dess kontur upptill First day och nedtill COVER. Datumet 26.3.45 befinner sig i ett tvärband i mitten.

Firmastämpel: Tvåradig stämpel, mått 52x7 mm, med firmans och ägarens namn. Här på brev med ägarens namnteckning. Användningstid: hela verksamhetstiden.

Stockholms Lokalposttjänst och Cykelexpress 1945–1946

S. Karström tog över firman Lokalförsändelser, Stockholm samt lokal, inventarier, tillgångar och skulder den 26 maj. Starten skedde officiellt den 6 juni och firman Stockholms Lokalposttjänst och Cykelexpress inregistrerades den 30 juni 1945. Rörelsen såldes våren 1946. Denna firma använde endast violett stämpelfärg.

Bruksstämplar: En treradig stämpel, mått 42x15 mm, text STOCKHOLMS / LOKALPOSTTJÄNST / datum, format 21 SEP. 1945. Användningstid: hela verksamhetstiden. Till användning kom även en datumlös treradig stämpel, mått 40x20 mm, text Lokalposttjänst / Cykelexpress / Telef. 32 35 91. Användningstid: okänd.

Förstadagsstämpel: Denna består av två koncentrisk cirkel, diameter 33 och 23 mm, mellan cirkelarna LOKALPOSTTJÄNST / STOCKHOLM. I den inre cirkeln följande dess kontur upptill First day och nedtill COVER. Datumet 1/8 45. befinner sig i ett tvärband i mitten.

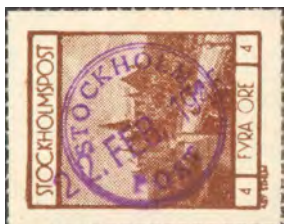
Firmastämpel: Treradig stämpel, mått 40x18 mm, text Stockholms / Lokalposttjänst / Telef. 32 35 91. Här på brev för att autentisera ägarens namnteckning. Användningstid: hela verksamhetstiden.

Stockholmspost 1945–1947

Firman Stockholmspost registrerades den 8 och startades den 17 februari 1945 av Sven Bengtsson. Företaget upphörde under första halvåret 1947.

Bruksstämpel: Datumlös stämpel bestående av en dubbellinjig cirkel diameter 21 mm med upptill texten STOCKHOLMS och nedtill POST följande cirkelns kontur. Den användes bland annat för rabatterade försändelser. Användningstid: hela verksamhetstiden. Stämpelfärg: violett, röd.

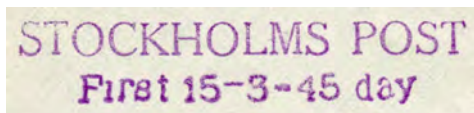

Datumstämpel: En lös enradig datumstämpel, mått 17x2,5 mm, format 23. MAJ 1945 kompletterade bruksstämpeln. Användningstid: hela verksamhetstiden. Stämpelfärg: violett, röd. En datumrad med större tecken, 25x4 mm, förekommer. Kämt datum: 22. FEB. 1945. Stämpelfärg: violett.

Firmastämpel: Enradig stämpel, mått 59x5 mm, text STOCKHOLMS POST. Användningstid: hela verksamhetstiden. Stämpelfärg: violett.

Förstadagsbrev: För första emissionens FDC:n användes firmastämpeln samt en stämpel med texten Förstadagsbrev, mått 36x3 mm, båda i rött. Märkena makulerades med bruksstämpeln och den lilla datumstämpeln, 17. FEB. 1945, antingen båda i rött, båda i violett eller bruksstämpeln i rött och datumet i violett. På en del brev användes firmastämpeln dessutom som bredvidstämpel eller på märkena.

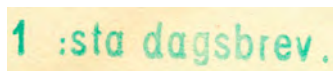
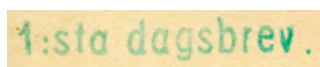
För andra emissionens FDC:n användes på neutrala kuvert stämpeln First 13-5-45 day, mått 46x5 mm, placerad under firmastämpeln. Märkena makulerades med bruksstämpeln och den lilla datumraden 15. MRS. 1945. Det illustrerade FDC-kuvertet stämplades endast med bruksstämpeln och den lilla datumraden. För den andra emissionens FDC-brev användes endast violett stämpelfärg.

Stockholms lokala brev 1945–1947

Axel Rosendahl inregistrerade firman Stockholms lokala brev den 10 februari 1945. Den officiella starten skedde den 28 februari och rörelsen lades ned i mitten av april 1945.

Bruksstämpel och firmastämpel: Denna består av två koncentriska cirklar, diameter 35 och 24 mm, upptill mellan cirklarna STOCKHOLMS LOKALA BREV och nedtill 101677 med datumet i ett tvärband i mitten. Två datumformat användes: 8 Mars 1945 och 9 4 1945. Utan datum användes den även som firmastämpel. Användningstid: hela verksamhetstiden. Stämpelfärg: violett.

Förstadagsstämpel: Enradig stämpel med texten 1:sta dagsbrev. alternativt med mellanrum efter siffran 1. Den användes som bredvidstämpel tillsammans med bruksstämpeln daterad 28 Febr. 1945, finns även slagen på märkena. Mått: 39 respektive 42 mm x 6 mm. Stämpelfärg: FDC-stämpeln och bruksstämpeln antingen båda gröna eller båda violetta.

Firmastämpel: Enradig stämpel, mått 63x4 mm, text Stockholms Lokala Brev. Här använd på brev med ägarens signatur. Användningstid: hela verksamhetstiden. Stämpelfärg: violett.

Synpunkter och kompletteringar, även angående tidigare avsnitt, tas tacksamt mot.

Gertrude Almquist-Bois
Epost: galmquist@t-online.de

VYKORTSGALLERIET Nr 76

Av John Fritz

Så inleder vi ytterligare ett nytt år, 2021, som vi får hoppas blir bättre än det år som gått. Att ytterligare nämna om pandemin som rasar behövs inte, men vi kanske kan ägna en tanke till alla våra samlarkolleger och vänner som har gått ur tiden detta hemska år.

Vi som har haft turen att få vara friska kan hoppas att 2021 blir bättre och att möjligen samlarmässor, utställningar och auktioner kommer igång, kanske inte som förr men ändå som en förhoppning om framtiden.

Filatelisten består dock, och jag skall göra mitt bästa att leverera intressanta kåserier om vykort, ett intresse som jag vet är stort med tanke på alla mejl och samtal jag får med önskemål och kommentarer, stort tack.

Årets första nummer tänkte jag ägna åt en av vårt lands stora näringar nämligen gruvdrift. En näring som jämte skogsnäringen nog får anses som vår viktigaste, och som var ännu viktigare innan vi fick en bilindustri och övriga teknikbranscher. Gruvbranschen är Sveriges äldsta industriella

verksamhet, då vi har brutit malm i stor skala sedan 1100-1200-talet, och i Dalarna finns spår av malmbrytning från 300-talet f.kr. Svensk gruv- och metallnäring anses som en av de främsta och viktigaste i världen, och vi har historiskt sett haft omkring 3000 gruvor av olika slag i landet.

I takt med att det anlades gruvor så växte det upp byar, samhällen och städer där arbetarna bodde. En stor sidonäring uppstod då, med affärer, verkstäder, skolor, sjukhus, hotell, järnvägslinjer och mycket mer. De flesta gruvor där metaller bröts fanns från Bergslagen och norrut, medan till exempel kolgruvor fanns söderut.

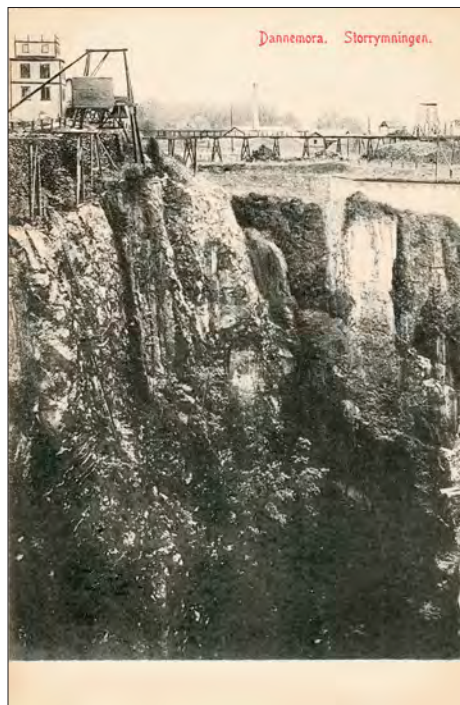
Deltiologer har ett stort utbud av gamla vykort som anknyter till svensk gruvnäring, allt från själva gruvbrytningen till gruvsamhällen och malmtransporter på järnväg och med malmfartyg. Så med denna inledning bjuder jag på ett kollage av trevliga vykort, som kanske kan inspirera till att fler samlare upptäcker detta spännande område.

Gruss Aus John
e-mail: grafzeppelin17@hotmail.com

Jag inleder med några kort från Dannemora gruva. Dannemora som ligger cirka 45 kilometer norr om Uppsala har haft en dokumenterad gruvbrytning från minst 1400-talet.

På detta kort från 1907 syns dagbrottet, men gruvan har också schakt och är som djupast 620 meter. Man har framför allt brutit järnmalm i gruvan, och på 1700-talet togs Sveriges första ångmaskin i bruk främst för att driva en vattenpump.

Sala silvergruva är tillsammans med Falu koppargruva förmodligen de mest kända gruvorna bland gemene man. Salagruvan har varit i drift sedan slutet av 1400-talet. Ett trevligt tvåbildskort från 1901 till herr Pelle i Wexjö.

Gruvan är över 300 meter djup och gruvgångarna har en längd på cirka 20 kilometer. Gruvan lades ned 1962, och under åren utvanns hela 450 ton silver och 40 000 ton bly. På detta kort syns det ståtliga Drottning Christinas schakt.

Falu gruva, vår kanske mest namnkunniga gruva, med anor från 800-talet. På 1600-talet var gruvan Sveriges största arbetsplats med över 1000 arbetare. Tidvis har gruvan producerat två tredjedelar av världens koppar.

Bolidengruvan var i drift från 1920-talet fram till nedläggningen 1967. I gruvan bröt man främst guldmalm, men även koppar och aluminium. Totalt gav gruvan 128 ton guld. Kortet visar hur enormt stort dagbrottet är.

Ett härligt kort från Laisvallgruvan 1956, där man lastar malmen med en gammal lingrövarmaskin. Gruvan var i drift mellan 1943 och 2006, tillhörde Boliden AB och producerade främst blymalm.

Horndalshyttan var ett järnbruk i Dalarna som var i drift från 1650-talet till nedläggningen 1979. På kortet poserar några barn på den anlagda normal-spåriga järnvägen som gick från Horndal till Näs.

Malmberget är en ort i Lappland några kilometer norr om Gällivare och cirka tolv mil söder om Kiruna. Malmberget fick sin stora betydelse som gruvort när järnvägen från Luleå nådde orten 1888. Arbetarna bodde i kåkar som till en början var ihopspikade av virke från dynamitlådor. Ett underbart kolorerat kort från Kåkstaden.

Efterhand som gruvan växte så ökade också invånarantalet i Malmberget. Det som först var en by växte så småningom till att få mer karaktär av en mindre stad med affärer, skola och sjukstuga och en järnvägsstation. Detta vackra färgkort från cirka 1910 visar en av affärerna där man på tornets skylt kan läsa "Pellerins konstister är bäst".

Ytterligare ett kort från Malmbergets samhälle, fem flickor poserar för fotografen på en väg i utkanten av samhället. Kring förra sekelskiftet bodde det över 5000 personer i Malmberget, och man fick både kyrka, apotek, bryggeri och telestation. Idag tillhör gruvan LKAB och befolkningen i samhället har minskat till cirka 1500.

Vi avslutar delen från Malmberget med detta vackra åttabildskort ur färgserien med bilder från dess storhetstid. I dag har mycket av servicenäringsarna försvunnit från orten till Gällivare, och på grund av sättningar och rasrisk så rivs många av husen som ligger nära den stora gropen och de byggs upp i Gällivare.

Detta kort är från Kirunagruvan i berget Kirunavaara. Denna är i dag världens största underjordiska järnmalmgruva, den drivs sedan början av 1900-talet av LKAB. Detta härliga kort visar en enorm elektrisk grävska som lastar malmvagnar någon gång på 1940-talet.

Vi förflyttar oss till Sveriges sydligaste underjordsgruva, Zinkgruvan i Askersunds kommun, som varit i drift sedan 1857. I gruvan som har ett djup av 1300 meter bryts zink, bly och kopparmalm samt silver. Ett vackert kort från 1910 där man ser att gruvan var ansluten till järnvägsnätet.

Till att börja med bröts malmen över jord, men så småningom gick man under jord med brytningen. Malmkroppen som är en av världens största omfattar cirka 700 000 kvadratmeter och beräknas innehålla mer än två miljarder ton järnmalm. Gruvan är i dag 1540 meter djup och har ett vägnät av nästan 90 mil.

Vi förflyttar oss söderut till Dalarna och till Grängesbergs gruvor som var en rad av järnmalmgruvor, och som på 1800-talet bestod av cirka 200 dagbrott och gruvhål. Här drar ett elektriskt tåg ett underjordiskt malmtåg.

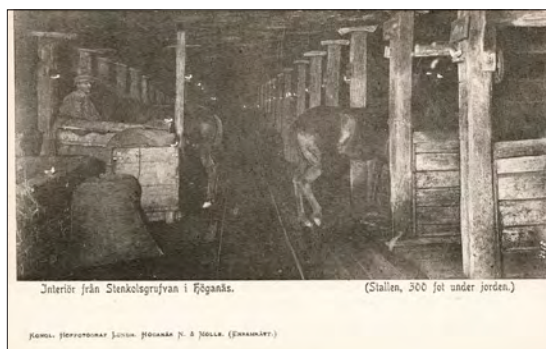
Gränlundsgruvan i Grängesberg. På detta kort från cirka 1915 syns också en järnväg, på 650 meter under markytan och med arbetare på en enkel personalvagn. På kortet syns att båda gruvarbetarna har sina gruvlyktor i händerna.

Vi håller oss i Grängesberg och Karl Johans gruva. Ett mycket trevligt kort som visar att arbetarna hade tillgång till ett kafé på 150 meters djup, förmodligen ovanligt på denna tiden, liksom den kvinnliga servitrisen som syns i bakgrunden.

Höganäs stenkolsgruva, året är 1903, och ett antal arbetare hackar loss kol för hand på 90 meters djup. Stenkolen lades sedan i vagnar där de drogs för hand eller med hästar i de mörka och trånga gångarna. Arbetsmiljön har kommit långt sedan dess.

Vi håller oss under jord och stenkolsgruvan i Höganäs, med ett häststall 90 meter under markytan. Här kan man prata om arbetsmiljö för de stackars djuren som aldrig såg dagens ljus. Lägg märke till rälsen mellan hästboxarna.

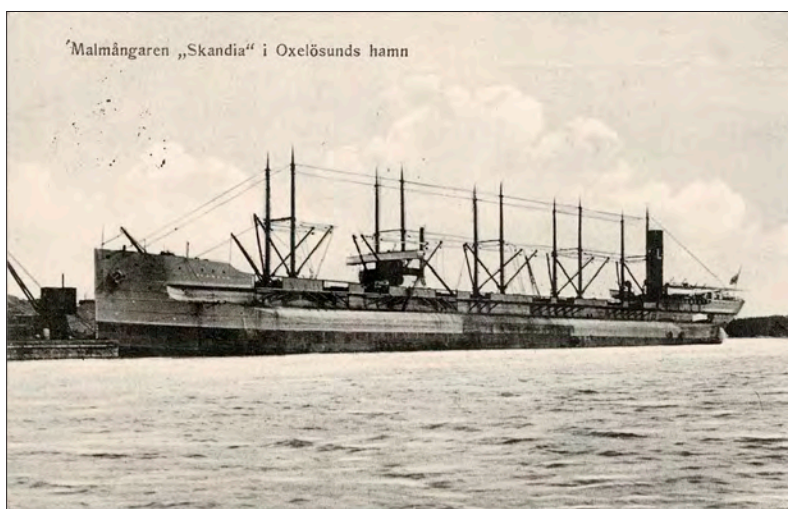

Vi är nu 20 år längre fram i tiden, nämligen 1922, och de stackars hästarna har antingen dött eller bara blivit avlösta. Nu har vagnarna blivit dragna av ett linsystem med stålsläckor i taket, här syns tydligt hur utvecklingen har gått framåt på 20 år.

Jag avslutar detta galleri på markytan och lämnar den ogästvänliga miljön under jord. Allt som grävs upp måste naturligtvis transporteras vidare och detta från gångna tiders häst- och oxdragna kärror till järnväg och båtar. På den knappt 50 mil långa Malmbanan mellan Luleå och riksgränsen (Narvik) transporteras malmen från Grängesberg och Kiruna till hamnarna för utlastning till malmfartygen.

Detta kort som 1912 skickades till min egen hemort Nässjö, visar hur just ett sådant malmfartyg såg ut. Mycket av malmen skeppades ut från Narvik eller Luleå, dessutom hade bolaget TGOJ en järnvägslinje som tog malmen från Grängesberg till Oxelösund. På detta kort syns S/S Skandia i Oxelösunds hamn för lastning med sitt för malmfartygen typiska skrovform.

Jag avslutar med ett mycket speciellt och ovanligt kort. Nämligen en bild på ångaren Tamm som bogserar malmpråmar från Movikens hamn, en liten ort belägen vid sjön Dellen i Hälsingland. I Moviken en bit bort från hamnen fanns en masugn, och dit transporterades malmen bland annat från Dannemora gruvor via Hudiksvall.

Nya frimärksutgåvor från Norden

Perioden 4 februari – 10 mars

Färöarna 19 februari

Transplanted – immigration stories

Sex märken i valören 5 och 17 kronor. Design: Joel Cole. Tryck: Offset hos Cartor Security Printing. FO 945–950.

Kirkja och Hattarvík

Två märken i valören 17 och 27 kronor. Foto: Foto-studio. Tryck: Offset hos Cartor Security Printing. FO 951–952.

Eysturoyartunnell

Två märken i valören 10 och 17 kronor. Konstnär/foto: Tróndur Patursson och Faroephoto. Tryck: La Poste, Frankrike. FO 953–954.

Norge 19 februari

Peter I Øy

Två märken i valören 27 och 45 kronor. Foto: Kåre Pedersen och Norsk Polarinstitutt. Design: Magnus Rakeng. Tryck: Offset hos Joh. Enschedé Security Printing. Utges i ark om 50 märken. Upplaga: 455 000 respektive 355 000 märken. NK 2044–2045. Motiven på utgåvan var inte tillgängliga vid pressläggningen.

Byjubileer

Tre märken i valören Inland 20 och 50 gram. Konstnär: Jørn O. Jøntvedt. Tryck: Offset hos Joh. Enschedé Security Printing. Utges i rullar om 100 märken. Upplaga: 1 075 000 av inland 20g respektive 537 500 av vartdera 50-gramsmärket. NK 2046–2048. Motiven på utgåvan var inte tillgängliga vid pressläggningen.

Grönland 22 februari

Grönländska hus

Ett märke i valören 17+1 kronor. Utges i ark samt i ett miniark om fyra märken. Konstnär: Bolatta Silis-Høegh. Typografi: Cartor Security Printing. Tryck: Offset. G 692.

Skolmärken

Två märken i valören 1 och 19 kronor. Utges i ark om tio märken. Konstnär: Nina Spore Kreutzmann. Tryck: Offset. G 693–694.

Fiskar på Grönland IV

Två märken i valören 14 och 28 kronor. Utges i ark om tio märken samt i miniark. Konstnär: Martin Möck. Tryck: Offset. G 695–696.

Gamla grönländska sedlar V

Ett märke i valören 47 kronor. Utges i ark om tio märken samt i miniark. Konstnär och gravör: Bertil Skov Jørgensen. Tryck: Kombination. G 697.

Färöarna 8 mars

Andrea Ártung

Ett märke i valören 39 kronor. Konstnär: Anker Eli Petersen. Tryck: Offset hos Cartor Security Printing. FO 955.

Sålt på Skanfil's Storauction 210:

Obj. 3669:
NOK 14.145,-

Obj. 3690:
NOK 12.915,-

Obj. 4145:
NOK 14.460,-

Obj. 1900:
NOK 4.797,-

Obj. 36:
NOK 36.900,-

Obj. 535:
NOK 88.560,-

Obj. 1257:
NOK 69.525,-

Första. Andra. Sålt!

MER ÄN 2600 BUDGIVARE DELTAR PÅ VÅRA STORAUKTIONER

Har du något du önskar sälja? Inlämningar till nästa Storauction och dagliga online-auktioner mottages fortlöpande.

49th AUCTION | 22 - 26 February 2021

In Philately you can discover something new every day...

www.cg-collectors-world.com

ALL CATALOGUES ONLINE!

"IMPRESSIVE AND UNUSUALLY DIVERSE" is the opinion of the C.G. philatelists after they have viewed all consignments and described the auction lots. From small but unusual lots to extensive collections and accumulations, there will be something for everyone. The whole Gärtner team is looking forward to an exciting auction. Place your bids!

22 FEBRUARY 2021 – single lots / collections
BANKNOTES | COINS | MEDALS

23 FEBRUARY 2021 – single lots
Special Auction AUSTRALIA
Special Auction USA – WELLS FARGO

24 FEBRUARY 2021 – single lots
CHINA | ASIA | THEMATICS
OVERSEAS | EUROPE | GERMANY

25 FEBRUARY 2021 – collections
THEMATICS | OVERSEAS | EUROPE

26 FEBRUARY 2021 – collections
ESTATES | GERMANY

GET IN TOUCH WITH US!

Tel. +49 (0)7142-789 400 | info@auktionen-gaertner.de

**C.G. Trading House –
PAYING TOP PRICES**

**PHILATELIC
COMPETENCE
OF DECADES** | consulting,
brokerage,
buying & selling

The C.G. Trading House buys stamps, covers, banknotes and coins of all kind. From single items to collections and dealer stocks. Due to our international customers we pay top prices for collections and interesting items!

- ✓ Discreet and high-quality advice from our experts
- ✓ Free valuation
- ✓ Fast and reliable handling
- ✓ Personal visits by appointment

**Direct sale for cash or
consignment to our auctions –
THE CHOICE IS YOURS**

ANY FURTHER QUESTIONS?
Please contact us, and we will
be pleased to assist you.

Auktionenhaus Christoph Gärtner GmbH & Co. KG

Steinbeisstr. 6+8 / 74321 Bietigheim-Bissingen, Germany / Tel. +49-(0)7142-789 400
Fax. +49-(0)7142-789 410 | info@auktionen-gaertner.de | www.auktionen-gaertner.de

C.G.

All världens frimärksländer

Venezuela

Venezuela är egentligen ett rikt land med stora förekomster av olja, men läget i landet kan närmast beskrivas som politiskt och ekonomiskt kaos. Det hela började med att den karismatiska Hugo Chávez (1954–2013) valdes till president år 1999. Han inledde ett ambitiöst program för att fördela landets rikedomar till alla samhällsklasser. Venezuela började samarbeta med Kuba och andra socialistiska länder vilket naturligtvis ledde till konflikt med USA.

Idag är Venezuelas politiker totalt oense om hur man skall lösa landets problem, och det har lett till att det är brist på el, bränsle, mediciner och inte minst mat.

Fler än tre miljoner venezolaner har därför valt att lämna sitt hemland och bor nu i grannländer som Brasilien, Ecuador och Colombia. Vi kan väl bara hoppas att man lyckas lösa alla problem.

Det var Columbus som upptäckte det som med tiden skulle bli Venezuela under sin tredje resa år 1498. Han trodde att han seglat runt jorden och kommit till Asien men det var i själva verket Amerika som han upptäckt.

Året efter besöktes nuvarande Venezuela av spanjoren Alonso de Ojeda och han kom till den stora Maracaibosjön där han noterade att indianerna hade byggt sina hus på pålar. Det fick honom att tänka på den italienska staden Venedig med alla sina kanaler. Han valde därför att kalla landet för Lilla Venedig eller Venezuela.

Länge var Venezuela en spansk koloni men 1811 gjorde man sig självständiga under ledning av Simón Bolívar. Samme Bolívar hjälpte sedan till att befria andra länder i Sydamerika och Bolivia har fått sitt namn efter honom. Simón Bolívar var dock aldrig i Bolivia, vilket gör namnvalet något egendomligt.

Valutan i Venezuela heter bolivar och det är mycket lätt att räkna ut vem som har fått ge sitt

namn åt den. Simón Bolívar skulle kanske kunna beskrivas som Venezuelas Gustaf Vasa. Man har gett ut väldigt många frimärken som avbildar El Libertador (Befriaren på svenska), det namn som venezolanerna mycket ofta använder om Bolívar.

Jag har besökt Venezuelas huvudstad Caracas vid två tillfällen och varje gång frapperats av att det var enormt varmt och fuktigt. Men Venezuela är klimatmässigt ett mycket varierat land med stora slätter, bergsområden, och i söder sträcker sig landet ner i Amazonas.

Venezuela har en befolkning på 30 miljoner människor och de flesta har invandrat från Europa. Antalet indianer är inte speciellt stort.

Venezuela fick sina första frimärken år 1859 eller bara fyra år efter Sverige.

Enligt AB Phileas förteckning över världens frimärksområden har Venezuela sedan starten år 1859 gett ut 5 067 frimärken och 67 block (när den här texten kommer i tryck kan siffrorna vara betydligt högre). IPOSTEL, Venezuelas postverk, har en filateliavdelning med en informativ hemsida på Internet. Hur väl det fungerar att beställa frimärken direkt från Venezuela under rådande förhållanden är minst sagt oklart.

Om man vill ha en karta över Venezuela kan man ta sig en titt på ett flygpostfrimärke från 1930. Även senare har man gett ut många frimärken

med kartbilder från olika delar av landet. Samtliga Venezuelas delstater och territorier finns med i kartform på frimärken.

På 1950- och 1960-talen gav Venezuela ut flera mycket långa serier med exakt samma motiv. Här visas ett frimärke som avbildar Hotell Tamanaco i Caracas. Serien består av hela 26 valörer med identisk bild. Man kan förmoda att hotellet fick väldigt mycket reklam tack vare dessa frimärken.

Med sina olika naturtyper är Venezuela naturligtvis hemvist för mängder av fåglar, djur och växter av olika slag. Många har avbildats på landets frimärken. På senare tid har man ofta gett ut ark med tio olika motivmärken.

Venezolanerna gillar sport och en av de riktigt stora sporterna är baseboll. Under årens lopp har Venezuela gett ut många frimärken med just denna sport som motiv.

Svensken Dag Hammarskjöld finns med på fyra frimärken från Venezuela. Förutom porträttet av Hammarskjöld har man inkluderat en kartbild där både Sverige och Venezuela har märkts ut. De fyra frimärkena har även sammanförts till ett souvenirblock.

Motivsamlare kan hitta mycket till sina samlingar i Venezuelas frimärksutgivning. Samtidigt lär man sig en hel del om detta sydamerikanska land som nog egentligen inte har så stora likheter med Venedig.

Christer Brunström

Faktaupplysningar

Statsskick: republik
Befolkning: 30 miljoner
Språk: spanska
Huvudstad: Caracas
Valuta: bolívar = 100 centavos (ca. 0.00013 SEK)
Filatelservice: Filatelia, IPOSTEL, Urb. San Martín, Av. José Angel Lamas, Edificio Centro Postal de Caracas, Municipio Libertador, Parroquia San Juan, Caracas, Distrito Capital, Venezuela, ZP 1020

Rek-etiketter

Del 58 – En 50-årig tillbakablick

Jag tänkte denna gång titta tillbaka på året 1971, vilket i år är ett 50-årsjubileum. I motsats till det senaste året, med pandemi och nedstängning av verksamhet världen runt, var 1971 ett år då vi svenskar fortfarande kände att allt bara kunde bli bättre, såväl här hemma i Sverige som i världen.

När det gäller rek-etiketter så var det 1971 som typ 9 infördes. Det var sedan den helt dominerande typen under hela 1970-talet och en stor del av 1980-talet. Redan i slutet av 1950-talet började man trycka rek-etiketter i rullar, med lite olika typer av siffror. Nu började man trycka med mindre siffror, som påminner om den bokstavsstil som infördes redan omkring 1967.

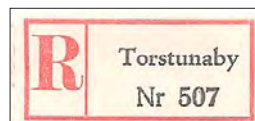
Här ser vi en etikett (Falkenberg 3) med de "gamla" siffrorna och en etikett (Domsjöverken 2) med de "nya" siffror som började användas 1971. Dessa etiketter är de vanligaste för de av oss som studerat många moderna rekommenderade försändelser från 1970- och 1980-talet.

Visar här ett sistadags-brev från Brändön, vilket understryker att många mindre poststationer hade kvar och använde de 1971 införda etiketterna hela 1980-talet, även om det då började tryckas nya etiketter med postnummer. Som alltid skulle man dock först använda upp sitt lager av befintliga etiketter innan man skulle beställa nya, så många poststationer har aldrig använt etiketter med postnummer.

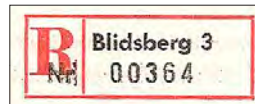
Förutom denna stora händelse inom rek-världen hände mycket annat postalt under 1971. Vi som redan då var intresserade och följde med märkte att det under det året lades ner väldigt många mindre poststationer. Några omvandlades till lantbrevbä-

rarlinjer, men det fanns även en hel del som helt försvann från den postala kartan.

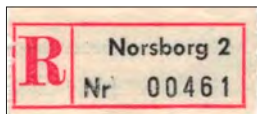
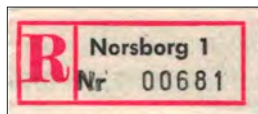
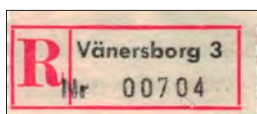
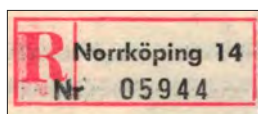

Här ser vi tre exempel från tre olika delar av landet på poststationer som lades ned under år 1971. Bjurträsket, i Västerbottens inland, försvann som poststation efter att ha funnits sedan 1927. Torstunaby i Uppland fick inte riktigt uppleva 100 år som poststation. Den inrättades 1876, så efter 95 år försvann orten från postala sammanhang. Gotländska Kräklingbo kom ännu närmare sitt jubileum med 97 år, då den inrättats 1874.

Samtidigt som det försvann en stor mängd små poststationer märktes även den ökande urbaniseringen av samhället genom att en mängd större samhällen nu fick fler poststationer än förut. Några av dessa hade tidigare funnits, men under sina lokala namn. Nu låg det i tiden att istället visa sin tillhörighet till den större orten. Det var förmodligen en följd av 1971 års storkommuner, som innebar en sammanslagning till större kommuner av tidigare städer, landskommuner och köpingar.

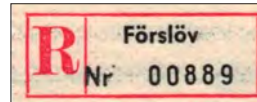
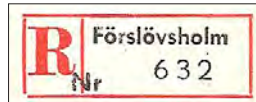
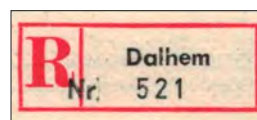
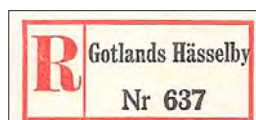
Ett bra exempel på urbaniseringen är Blidsberg, i Ulricehamns kommun. Vid den tidpunkten hade Blidsberg lite drygt 600 invånare, men för posten var det tillräckligt för att betrakta Blidsberg som en centralort. Den dåvarande poststationen Blidsberg döptes om till Blidsberg 1, medan de närliggande poststationerna Dalum och Trädet fick bli Blidsberg 2 och Blidsberg 3. Den kortlivade Blidsberg 3 (1971–73) började med att provisoriskt använda etiketter från Trädet innan de nya egna etiketterna anlände och kunde användas.

Hur tätorterna blev större kan följande ge exempel på. I den nya stadsdelen Navestad i Norrköping öppnade det här året filialpostkontoret Norrköping 14. Även residensstaden Vänersborg växte och här öppnade Vänersborg 3 under 1971. Det märktes även i Storstockholm hur allt fler människor sökte sig till större orter, här kan man som exempel ta Norsborg som under 1971 omvandlades till Norsborg 1, samtidigt som ett filialpostkontor Norsborg 2 öppnades.

Förutom denna stora omvandling som skedde med förnyad intensitet 1971 öppnades det inga andra nya poststationer för 50 år sedan, däremot namnändrades två mindre poststationer. Det var gotländska

Gotlands Hässelby som blev Dalhem samt skånska Förslövsholm som ändrades till Förslöv.

Gotlands Hässelby blev 1971 Dalhem och Förslövsholm blev till det lite kortare Förslöv.

Detta var en 50-årig tillbakablick på poststationer som kunde ha firat jubileum i år i fall de funnits kvar, samt 50-årsminnet av införandet av rek-etikett-typ nummer 9.

Har du synpunkter eller frågor hör gärna av dig på peter_rek@hotmail.com.

Peter Nordin

Vasaloppsstämpel 2021

För 84 år sedan inleddes serien Vasaloppsstämplat. I år visar den hur långt det är från Oxberg till målet i Mora.

Den ingår i en svit som startade i Sälen för sex år sedan och som kommer att avslutas i Mora om fyra år i anslutning till det 100:e Vasaloppet.

Stämpeln har en gång haft väldigt stort intresse hos samlare, i nuläget finns det kanske hundratalet samlare kvar. Varje år har den sånts till mellan 500 och 1000 personer runt om i världen.

Årets Vasalopp blir annorlunda. Det sker i form av en elitävling med 300–400 deltagare och möjlighet för motionärer att åka ett antal andra dagar. Det gör att årets stämpel sannolikt får mycket mindre spridning än andra år.

Stämpeln tillhandahålls av Postnord och hanteras av Ovensiljans Filatelistförening i Mora.

Bengt Jernhall

Årets Vasaloppsstämpel.

Posten & Kriget

Del 11 – Censur av civil post

Att vi skulle haft civil censur under andra världskriget var okänt för den stora allmänheten. Officiellt hade kungariket Sverige ingen civil censur! I censuren granskar (läser) man innehållet och om man funnit olämplig/otillåten text eliminerar man den.

Elimineringen kan ske på flera sätt. Man kan: klippa ut text, svärta text, radera text om den var skriven med blyerts eller hålla på så kallat bläckvatten över den otillåtna texten om den var skriven med bläck. Om man fann olämplig/otillåten text så kunde försändelsen beslagtas utan att någon part, avsändare och mottagare, meddelades.

Förutom de som utförde den civila censuren var det kanske något tiotal människor som visste om att den fanns, båda kategorierna hade skriftligt förbundit sig att inte yppa något. Det fanns inget riksdagsbeslut om att införa censur och riksdagsmän i allmänhet visste inget.

I Sveriges Radio den 26 juni 1993 berättade Astrid Lindgren i sitt ”Sommarprogram” att hon under andra världskriget hade varit anställd vid Allmänna säkerhetstjänsten (STJ) och utfört censur av försändelser. Hon refererade under sitt program till det ”snuskjobb” hon hade utfört genom att läsa främmade människors brev. Efter programmet blev vi svenskar medvetna om att vi haft civil censur i Sverige under andra världskriget.

I efterhand har vi fått reda på att det som mest var runt 400 personer anställda vid brevcensuren. Ingemar Wågerman refererar i sin bok ”Svensk Postcensur” till att det var 50 miljoner försändelser som censurerades, andra uppger att det var upp till 90 miljoner. Otroligt höga siffror, vilken den nu än var. Förutom smygläsningen av brev och brevkort avlyssnade STJ även cirka elva miljoner telefonsamtal under andra världskriget.

Säkerhetstjänsten hade skapats sommaren 1914, den bestod av en polisstyrka som skulle arbeta med brott mot rikets säkerhet. I mellankrigstiden prioriterades kontroll av utlännningar. Under slutet av 1930-talet kontrollerades mest inhemska nazister och kommunister.

Inför hotet om ett annalkande krig påbörjades arbetet med att skapa en hemlig polisiär säkerhetstjänst.

Först i samband med Tysklands ockupation av Danmark och Norge gavs organisationen de resurser, såväl ekonomiska som personella, som behövdes för en utbyggnad av verksamheten.

Censurering skedde för post till och från olika kategorier. Inhemska försändelser till och från kända kommunister, syndikalister, socialister och nazister granskades utifrån listor sammanställda av lokala högre polistjänstemän. Man kunde väldigt godtyckligt hamna på en sådan lista. I stort sett alla utgående utrikes försändelser granskades, även en del ankommande utrikes försändelser granskades.

All granskning skulle ske omärkligt. Man ångade upp kuverten, läste brevet och förslöt kuvertet igen utan att det fick synas. Därefter vidtog den normala postdistributionen. Om man vid granskningen fann något som man bedömde som skadligt för riket så beslagtogs försändelsen. Efter kriget uppdagades 90 000 sådana försändelser som kunde återfås på begäran, de försändelser som avsändare eller mottagare inte begärde att få tillbaka destruerades (brändes).

Lista över de olika indikatorer som var tecken på att valutakontroll och eventuell censur hade utförts:

- a. transparent papperssigill (oblat) ”Valutakontroll Postverket”
- b. grön etikett ”Valutakontroll Postverket”
- c. tvåraders pappersremsa ”Granskad enligt Kungl./Maj:ts förordnande”, två storlekar 40 eller 20 mm
- d. ett två raders violett eller svart gummistämpelavtryck ”Granskad enligt Kungl. / Maj:ts förordnande”
- e. postens officiella vaxsigill
- f. stämpelavtrycket från en vanlig datumstämpel
- g. vaxsigill från Kontrollexpeditionen i två versioner; en med texten ”KTR/EXP/1” och en med ”KTR/EXP/2”
- h. vaxsigill från Post Censur Anstalten ”PCA 1”
- i. vit remsa med texten ”Öppnad för valutakontroll”

Granskningen/censureringen av värdeposten skedde alltid öppet. Ett värdebrev som hade gått genom valutakontrollen och innehöll värdehandlingar hade ju åsatts avsändarens sigill och det avsändande postkontorets sigill. STJ öppnade nu kuvertet igen genom att sprätta upp det och innehållet granskades. Om ingen olämplig information hittades så förslöts

Detta assbrev har fått hela fyra olika vaxsigill. Sämt från Norrahammar 29.4.43. Efter genomgången valutakontroll fick brevet dels ett vaxsigill från avsändaren, ett företag – AB A.F. Hallberg, dels ett vaxsigill (typ e) från postkontoret i Norrahammar. Någon misstanke gjorde att brevet skickades vidare till STJ för granskning av texten. Där öppnades brevet, censurerades och därefter förslöts kuvertet med en remsa (typ c2) och det fick ett vaxsigill med texten KTR/EXP/1 (typ g1). Brevet sändes nu till adressaten i Tyskland där brevet censurerades varefter det förslöts med en tysk censurremsa och den fjärde typen av vaxsigill. Tre öppnanden och att brevet fått fyra typer av vaxsigill har gjort att sigillerna har skadats. Men det kan inte finnas många värdebrev med fyra olika typer av vaxsigill. Brevportot var 30 öre och assavgiften var 40 öre. Brevet ankom Lengnau 6.5.43.

det med en två raders pappersremsa "Granskad enligt Kungl./Maj:ts förordnande" samt med vaxsigill med texten PCA 1 (PostCensurAnstalten), KTR/EXP/1 (postKonTRolleXPeditionen) eller KTR/EXP/2.

Det var då, 1943, som riksdagen fick kännedom om STJ:s existens. Allmänheten fick först fem år senare viss kännedom om STJ genom att den så kallade Sandlerkommissionen kom med sitt tredje betänkande.

Som vi har sett i det föregående kapitlet så samverkade valutakontrollen och censuren. Allmänna säkerhetstjänsten (STJ) avslöjades redan 1943 som resultatet av en spionrättegång med tre åtalade, men rättegången innebar inte att censuren blev känd.

Denna rapport beskrev STJ:s verksamhet inklusive postkontrollen. Men innehållet förblev, konstigt nog, okänt för den stora allmänheten. Sanningen om censureringen föll snart i glömska. Allmänna säkerhetstjänsten STJ avvecklas den 30 juni 1945.

Ett rekommenderat brev som först blivit valutakontrollerat, som man ser av de två papperssigillerna (typ a) ett på kuvertets framsida och ett på baksidan, avtrycket från en gummistämpel (typ d) samt ett vaxsigill (typ e). Någon misstanke gjorde att brevet sändes för granskning av texten till STJ, det öppnades och efter granskningen förslöts brevet med en remsa (typ c2) och med ytterligare ett vaxsigill (typ e). I detta fall är det ett sigill med texten KTR/EXP/2. Detta sigill är mycket ovanligt och är så vitt jag vet det enda registrerade. Brevportot var 30 öre och rekavgiften var 20 öre.

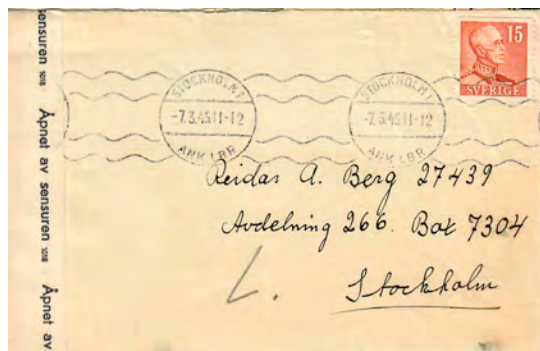
Ett exempel på att det inte bara var allmänna säkerhetstjänsten som utförde censur i Sverige, även militären censurerade. Brevet sänt från fältpost nr 23 710 och avstämplat FÄLTPOST 7.

Censur av fältposten

De militära myndigheterna censurerade fältpost med start redan från 30 januari 1940. Det fanns flera skäl till införandet, bland annat ville man inte röja geografisk information om var någon militär enhet befann sig. Man ville heller inte att utomstående fick information om storlek på bemanning eller vapen.

Censuren utplånade den olämpliga informationen man fann i brevet eller på brevkortet, genom att klippa bort, svärta, radera eller ändra. En ändring gick till så att man eliminerade den ursprungliga informationen typ "Haparanda" och skrev i stället "staden". Censuren sköttes centralt av STJ, men idag är det ställt utom allt tvivel att censur skedde även ute på förbanden.

STJ använde sig av poststämplar med texten PCA, PKA eller FMP. Försändelser som bär någon av dessa stämplat kan med säkerhet sägas blivit censurerade. Man använde som beskrevs ovan också vaxsigill med texten PCA 1 (PostCensurAnstalten), KTR/EXP/1 (postKonTRollEXpeditionen), KTR/EXP/2 den senare är ytterst ovanlig. Brev med dessa vaxsigill är även de med säkerhet censurerade efter det att de genomgått valutakontroll.

Detta inrikes lokalbrev avsänt från Stockholm 1 7.3.45 har blivit censurerat vid den norska legationen i Stockholm. Box 7304 var en så kallad under-coveradress för post till de norska trupperna i Nordnorge. Efter censureringen i Stockholm vidareändrades brevet till Norge. Det är lite av en paradox att en utländsk makt kunde utföra censur i Sverige.

Nästa avsnitt kommer att handla om konstiga postvägar.

Kjell Nilson
SSPD, FRPSL

Stämpel Höör 1906 – En postkupp?

I senaste numret av Filatelisten fanns en annons med bilder av "Oscarsfrimärken".

Ett av dem har poststämpeln HÖÖR 26.1 1906. Den tidigare stavningen av orten var HÖR. För lokalpost kunde man i stället för ortens namn skriva

HÄR. Slarvigt skrivet kunde det läsas som HÖR. Av den anledningen begärde posten att stavningen av nämnda ort skulle ändras till HÖÖR. Ändringen genomfördes 1917. (Källa Postmuseum).

Hans Dareljus

Världens postkontor och brevlådor Nr 9

Av John Fritz

Detta avsnitt av min rundresa bland världens postkontor utspelar sig i ett land som inte så många turister har besökt, nämligen Burma eller Myanmar som det numera heter men som få säger. Burma har mindre antal turister per år än till exempel Mallorca har per vecka, och det var ganska påtagligt när vi var där.

I Rangoon kunde man se några få västerlänningar, men när vi tog oss ut till västra kusten så var vi i stort sett ensamma. Yangon på burmesiska eller Rangoon som vi säger var huvudstad till 6 november 2005, då blev staden Naypyidaw landets nya huvudstad. I Rangoon besökte vi vad som sägs vara världens största Stupa, som står på en höjd i staden.

Det cirka 110 meter höga tornet står mitt i Shwed-agon pagoda och är klätt med cirka 20 000 guldplattor och mer än 5000 ädelstenar. Stupan är något av det mest fantastiska jag sett på alla mina resor, den började byggas för 2500 år sedan och stod klar cirka år 500 e.kr.

Med en hyrd taxi från Rangoon på dåliga och ibland obefintliga vägar tog vi oss ut till kusten till den lilla orten Shaung Thar, och nio timmar senare var vi framme.

Efter några dagars letande hittade jag det lilla lokala postkontoret och som vanligt fick jag lov att ta några bilder, som här följer.

Här har jag äntligen hittat postkontoret och en burmesisk brevlåda.

Postkassörskan, liksom övriga i byn, talade endast burmesiska.

Den gyllene pagoden i Rangoon.

De enda frimärken som fanns på postkontoret.

Svensk post-filateli

– År 1975 till cirka 2002. Del 1

I min värld är post-filateli motsatsen till för-filateli. Förfilatelin i Sverige tog slut i och med införandet av enhetsportot och frimärken. Post-filatelin tar sin början i mitten av 1970-talet, då postkassorna började utrustas med postkassamaskiner (PKM) och postens kunder åter kunde betala för en rad tjänster utan att kvittera dessa med frimärken.

När det pågick var jag alltför upptagen av annat, för att inse vad som hände på Posten. Jag hade ansvaret för ett stort projekt med många gemensamma nämnare – datoriseringen av konsumentkooperationens butikskassor. När jag nu har intresserat mig för post-filatelin får jag många aha-upplevelser. Men jag saknar allt det material och den dokumentation om PKM som jag aldrig samlade på mig när de var i omlopp. Utan frimärken skulle det ha betraktats som mindre rumsrent, precis som förfilatelin var det ännu vid tiden för Stockholmia 55.

I en rad artiklar avser jag skildra PKM post-filateli som det intressanta samlarområde det är. I nästa del avser jag att beskriva PKM-arbetsplatsen och tekniken som gav upphov till de samlarobjekt jag kommer att beskriva i senare delar. I del 2 avser jag även att gå på djupet med PKM-kvittot som kunden fick i handen och PKM-kontrolltrycket som ersatte frimärkena på många dokument, eller som bekräftade inbetalningar av olika slag och därför som regel försvann in i postens dunkla arkiv. Från del 3 och framåt avser jag behandla olika tjänster som kan eller bör kunna dokumenteras med PKM-dokument. Jag har långt ifrån hittat allt jag söker, och ber läsarna hjälpa till med sina fynd.

PKM – postkassornas datorisering

I augusti 1970 aviserade postchefen Nils Hörjel stora förändringar under 70-talet när det gällde kassaverksamheten. Ett datorbaserat kassa- och redovisningssystem skulle införas och ett första steg skulle tas genom inrättande av särskilda redovisningscentraler (RC). ”Vid 70-talets mitt kommer vi ha hunnit så långt att huvudparten av kassatransaktionerna behandlas i elektroniskt utrustade kassamaskiner”, menade Hörjel.

I december 1971 hade utvecklingsarbetet nått så långt att postens styrelse beslöt ge centrala direktionen i uppdrag att teckna avtal med Data-Saab om leverans av postkassamaskiner och minidatorer för 300 postkontor. En sådan utrustning

skulle ha täckt ungefär 50 procent av transaktionsflödet i postkassorna. Samarbetet gick dock inte så bra. Det ledde till att postens styrelse i februari 1974 beslöt om en upphandling av 2 600 kassaterminaler till de 750 största postkontoren. Ordern, som beräknades till 120 miljoner kronor, kom att gå till Svenska AB Philips.

Av den första generationen PKM-installationer var inte ens hälften direkt uppkopplade till de centrala systemen och RC. Det märkte postkunderna när de ville ta ut större belopp från PK-bankkonto eller personkonto, eller om de ville göra en större utbetalning från sitt postgirokonto. Då måste postkassören ringa in och säkra beloppet. Inledningsvis sände postkontoren sina dagliga transaktioner till RC i kassetter. De sändes som Rek med posten! Men det märkte inte kunderna.

Vid mitten av 1980-talet fanns cirka 4 000 PKM I utplacerade på cirka 900 postkontor. När de skulle ersättas av en ny generation – PKM II – vann Philips även denna upphandling. PKM II blev direkt uppkopplade till Nordbanken och postens centrala system.

PKM gick i graven med den stora postreformen vid sekelskiftet. Inga postombud behövde PKM och de postkontor som omvandlades till Svensk Kassaservice kom inte att bestå särskilt länge. Svensk Kassaservice avvecklades 2008. Företagscenter liksom postombuden, som i princip bara hanterar brev- och paketförsändelser, har inte behov av avancerade kassamaskiner. De vanliga butikskassorna med kringutrustning för betalning duger. Inlämningskvitton och liknande skrivs numera ut på blanka A4-ark på en laserskrivare, där original inte går att skilja från kopia. Som regel finns inte en datumstämpel i sikte. Avgifter i brevrörelsen kan fortfarande kvitteras med ett eller flera frimärken Inrikes brev. Men de skall inte stämplas i butiken. Även postterminalerna har mer eller mindre slutat datumstämpla/makulera frimärken. Brevens väg går inte längre att följa, vare sig för allmänheten eller för oss posthistoriker. Paket kan sedan halvårsskiftet 1993 bara betalas kontant eller med kort (för företagskunder finns andra betalningslösningar).

PKM – de första viktiga stegen

”1974 ett viktigt postår”, skriver postens generaldirektör Ove Rainer i sin nyårshälsning till medarbetarna, publicerad i kungliga poststyrelsens cirkulär Kassanytt. ”Det år som nu börjar kommer att bli ett betydelsefullt år för postverket. Jag tänker särskilt på bildandet av Post- och Kreditbanken, som skall starta sin verksamhet den 1 juli.”

Cirkulären under år 1974 kommer mycket att handla om hur bankärenden skall hanteras. Men cirkulär nummer 115, den 17 maj 1974, ger en förning om en annan stor reform.

Blankettförändringar

Av ovan nämnda cirkulär (maj 1974) framgår att "vissa blanketter efterhand kommer att förses med påtryck, som anger hur respektive ärende skall registreras i PKM-kassamaskin. Påtrycket, som placeras överst till höger på blanketterna, börjar med en kodsiffra som betecknar typ av ärende. Därefter anges i klartext övriga begrepp, till exempel kontonummer och belopp, som skall registreras via tangentbordet". Ändringen har ingen betydelse för arbetet i manuellt betjänade kassor. Skälet till att den påbörjas redan nu är att så många blanketter som möjligt bör ha kompletterats när maskinerna börjar installeras i Stockholmsområdet under 1975.

Information och utbildning

I juni 1974 informeras om planerade informations- och utbildningsåtgärder i samband med att postkassaterminaler installeras. Poststyrelsen har beslutat att cirka 750 postanstalter skall utrustas med postkassamaskiner. Installationen kommer att ske successivt under åren 1975 till 1978, med början i Stockholm våren 1975. Man räknar med att installera totalt cirka 2 600 postkassamaskiner i hela landet. Svenska AB Philips svarar för leverans av maskinerna, vilken påbörjas under hösten 1974 då ytterligare tester och justeringar kommer att ske. Man räknar med att bara detaljer skall behöva justeras inför starten, våren 1975. "De nuvarande kassarutinerna kan med smärre justeringar användas också när man går över till kassamaskiner." Tiden för kundbetjäning blir ungefär densamma som för närvarande, men säkerheten i kassaarbetet blir bättre och det går fortare att "göra upp kassan" efter vaktens slut – i stort sett "bara att trycka på knappen" och man får fram den kassabehållning som man bör ha.

Personlig information till alla postanställda

I augusti 1974 anmäls en broschyr med allmän information. Den kommer att sändas ut i personligt adresserade exemplar till alla postanställda. Samtidigt meddelas att installationen av postkassamaskiner (PKM) är av sådan omfattning att en stor del av personalen direkt eller indirekt kommer i beröring med PKM. Detta är första gången förkortningen PKM förekommer i de interna cirkulären.

Prov med PKM på Stockholm 3

I cirkulär den 11 oktober 1974 meddelas att PKM skall provas med början oktober i några kassor på Stockholm 3. Här antyds även att liknande prov skett under 1973. Frågan är om det kan ha skapats skarpa postala dokument under dessa försök, eller bara förelöpare till en samling post-filatelé? Blanketter som berörs är: inrikes postanvisning, bankböcker, adresskort till inrikes paket och avgiftsbelagd begäran av eftersändning eller förlängd

giltighet för eftersändning. I cirkuläret finns illustrationer och beskrivning av kontrolltrycken. Som kommentar till adresskortet och eftersändningsblanketterna sägs: "Avgiftsredovisningen på dessa blanketter kan ske genom kontrolltryck i stället för med frimärken". Detta är enligt min mening brytpunkten för svensk post-filatelé!

Hägersten 8 först ut i fälttest

Den 21 mars 1975 blev posten Hägersten 8 pilot för den första postkassamaskinen i ordinarie drift. Två veckor senare, den 4 april, vågade man utöka försöket med Hägersten 4. Det skulle följas av Hägersten 9 den 19 april och Stockholm 32 den 23 april. I maj tillkom Hägersten 2 och 6 samt Stockholm 42.

Efter en installation i mars, tre i april och tre i maj vilade man en tid, till slutet på juli, med ytterligare anslutna enheter. Systemet skulle testas och justeras här och var. Det kallades fälttest. Dessa dagar skapades postala förstadagsdokument vilkas sällsynthetsgrad knappast kan överträffas. Vem kan visa upp något sådant objekt? – Jag, som var fullt upptagen med mina projekt, kan det inte.

Installation – skarpt läge

Första gången PKM omnämns i Poststyrelsens allmänna cirkulär är i september/oktober 1975: "Under tiden som installationen av postkassamaskinerna pågår kommer ett informationsblad, PKM-Nytt, att ges ut till PKM-postanstalterna. I PKM-Nytt kommer PKM-postanstalterna att informeras om rutiner med mera som rör postkassamaskinerna."

När PKM kommer i ordinarie drift speglas det i de allmänna cirkulären. En första förteckning över PKM-postanstalter kommer i cirkulär 1976:58. Den skall följas halvårsvis med uppdateringar, lovar man. Vid utgången av 1976 skall inte mindre än 255 postkontor vara anslutna till det nya systemet, kan man läsa i Poststyrelsens allmänna cirkulär ett halvt år senare, 1976-08-14 meddelande nr 270.

POSTSTYRELSENS ALLMÄNNA CIRKULÄR			
1976-02-11			58
Nedanstående förteckning upptar de postanstalter som t o m den 30 juni 1976 kommer att utrustas med postkassamaskiner (PKM).			58 P-nummer och datonummer för PKM-postanstalter
Avsikten med förteckningen är att man vid behov med ledning av P-numret i PKM kontrolltryck resp på PKM-kvitton skall kunna spåra inlämningspostanstalten. Om ett P-nummer härvid inte återfinns i förteckningen bör kontakt tas med Poststyrelsen på telefon 08-781 73 96.			
För PKM-postanstalterna ger förteckningen desutom upplysning om det datonummer som enligt den nya upplagan av PKM Anvisningar för vaktföreståndare (PKM VFS) skall lagras in i datorn vid vissa tillfällen. När F anges i kolumnen för adressdel är postanstalten fjärransluten till datorn vid en större postanstalt.			
Datonummer P-nr	Adressdel	Postanstalts- namn	PKM installa- tionsdatum
1550	9995	221 01 LUND 1	1976-06-09
1562	9991	220 02 LUND 2	1976-02-04
1563	9990	220 03 LUND 3	1976-03-17
1565	9998	220 05 LUND 5	1976-03-04

Del av Poststyrelsens allmänna cirkulär 1976:58:

Texten i cirkuläret lyder: ”Nedanstående förteckning upptar de postanstalter som t.o.m. den 30 juni 1976 kommer att ha utrustats med postkassamaskiner (PKM). Avsikten med förteckningen är att man vid behov med ledning av P-numret i PKM kontrolltryck resp. på PKM-kvitton skall kunna spåra inlämningspostanstalten. Om ett P-nr härvid inte återfinns i förteckningen bör kontakt tas med Poststyrelsen på telefon 08-781 73 96. ... När F anges i kolumnen för adressdel är postanstalten fjärranluten till datorn vid en större postanstalt.”

755 PKM-postanstalter / 755 P-nummer

Den sista förteckningen över PKM-postanstalter, cirkulär 1978-12-19, har blivit betydligt tjockare. Nu meddelas att fram till och med den 30 juni 1979 skall 755 postanstalter ha utrustats med PKM. Datum för installationer fram till december 1978 kan nog betraktas som tillförlitliga, därefter som planerade men säkra installationsdatum. I senare meddelande hänvisas man bara till RC för att få reda på om ett postkontor är utrustat med PKM.

Det tolkar jag som att mycket få ytterligare installationer tillkom. Då finns det något över 755 möjliga postanstalter att dokumentera – om man så önskar. Det fyrsiffriga P-numret är identiteten. Att samla dessa nummer känns inte särskilt spännande. Men att komplettera en hembygdssamling med objekt från sitt områdes olika PKM-postanstalter kan vara trevlig posthistoria.

Jag inbillar mig att det ligger ett och annat kvitto som någon har funderat över hur det skall tolkas, vad transaktionen avsåg eller vilken postanstalt som kan ha skrivit ut det. Det kan intressera såväl posthistoriker som hembygdssamlare. Många av oss är väl både och? Därför har jag sett till att P-numren och transaktionskoderna går att hitta på SSPD:s hemsida. Gå till: <http://sspd.se/pkm/>

Ur datornumrets adressdel kan man utläsa om ett postkontor var online-anslutet eller inte. Postkontor vars tre första siffror inte är 999 är online-anslutet. För online-ansluta fjärrpostkontor anges ”ON” omedelbart efter ”F” i kolumnen adressdel. ”F” betyder (som ovan citerats) att postkontoret är fjärranluten till datorn vid ett större postkontor.

Av förteckningen över PKM-postanstalter, enligt cirkuläret 1978-12-19, framgår att av de planerade 755 postanstalterna skulle 271 postkontor och 36 fjärrpostkontor vara online-uppkopplade och 48 postkontor skulle vara fjärranslutna till ett större postkontor. Det betyder att hela 400 eller mer än hälften av PKM-postkontoren tills vidare fick leverera sina dagliga transaktioner i kassetter som rekommenderade P.S. till PKM-Konverteringen i Stockholm. Jag har en oanvänd etikett, Bl 2150.32 (feb 80), ser ut att ha utformats för att fästas i en hållare på kassetten. Kassetterna återanvändes naturligtvis men de begagnade etiketterna gick i papperskorgen. En raritet, om någon är bevarad.

Fjärranslutning åstadkoms via Televerkets nät med konstant uppkopplad eller uppringd linje. Detta var naturligtvis en dyr lösning, men fiber var på väg enligt alla prognoser.

Avgifter som nu kan kvitteras utan frimärken

Cirkulär 1976:107 informerar: ”För användning fr.o.m. den 1 mars 1976 har följande nya konton inrättats i Postverkets kontoplan. Kontona avser endast avgifter som betalas in i PKM-maskiner.” På ovan nämnda konton skall bokföras avgifter, som inte redovisas med frimärken i kassan: inrikes paket, adressändring, inrikes tidning, hemtagningspaket från utlandet, lösenförsändelser, eftersändning, lagring av post, eftertaxering, inrikes postanvisning och telefon-postanvisningar.” Fler avgifter, som skulle kunna redovisas på detta sätt, skulle snart följa. Men de redovisades aldrig i cirkulären.

Handbok för postens kassörer (PKMK)

En handbok, utgiven av Poststyrelsen år 1975, ger vägledning om vilka transaktioner som kunde registreras i PKM. Här finner vi en lista PKM-transaktioner och koder som skall användas vid registrering av transaktioner i systemet. Koder finns med nummer upp till 99. Men alla koder över nummer 50 och några därunder rör bara interna transaktioner. Även dessa är posthistoria, men ej Post-filатели. Sammantaget finns 39 koder (se nedan) som bör vara möjliga att hitta på postal dokumentation, men inte säkert på dokument som naturligt skulle lämnas till postkunden. Som vanligt har dock en del material slunkit ut – till samlarnas glädje.

Det skall tilläggas att senare tiders PKM-kvitton antyder nytillkomna eller ändrade koder. En del är kanske bara ”slarvig” tillämpning som inte störde redovisningen och kassaavstämningen. Under de dryga 25 åren som PKM var i användning försvann vissa tjänster eller minskade i omfång, medan andra kom till eller ökade i volym. Det är naturligt att posten ändrade i sina kontoplaner och koder. Det gjorde man utan att informera allmänheten. Postens interna dokumentation är som bekant inte längre tillgänglig efter bolagiseringen.

PKM-transaktionerna i nummerordning		
1 Inbetalningskort C	21 Utbetalningskort A, B, R. De bet. informationer utbetalningskort, telefonuttag, utbetalningsprogram (redovisningar 9 siffror)	55 Medelserverans inom postanstalten, kredit
2 Inbetalningskort D		56 Frimarkalverans extern, avstående
3 Inbetalningskort V/S		57 Frimarkalverans inom postanstalten, kredit
4 Angiffler	32 L-utbetalningskort (Utbetalning L)	58 Kontorade utbetalningar
5 Försäkring av frimärken	33 Utbetalningskort personkonto, L-invisning, självförsäkrade personkonto	59 Autogenererat m m
6 Skatteanvisning	34 Medelserverans utvald utvald provisionsskatt (PK- och K-bok)	60 Samlingstransaktion
7 Postanvisning, inrikes, debet	35 Barndagsanvisning, FK-anvisning, personanvisning	61 Postbokföring
8 Postanvisning, utrikes, debet	36 Återbetalningskort	62 Kontrollföreläggning
9 Bankbok, inbetalning (P-bok)	37 Postanvisning, inrikes, kredit, telefonpostanvisning, kredit, postens presentkort, kredit	63 Statistik
10 Bankbok, ränteföring (P-bok)	38 Postanvisning, utrikes, kredit	64 Beläsningsmedel
11 Postanvisning, inrikes, debet	39 Bankgirotransaktion, betalningskort, kredit	65 Kvitteanskrift
12 Check utställt av postkontoret, Postens checkering i PKM-boken	40 Check, PKM-boken (inlämn/betalning med)	66 Kassainläggning
13 Ölögner, försäkring	41 Postväxling, utrikes, kredit	67 Kassainläggning efter pass
14 Kontorade inbetalningar	42 Bankbok, avskut (PK- och K-bok)	68 Kassainläggning
15 Försäkring av statsempir, personell m m	43 Primmedelgivning, inlämn	69 Acknowledgering
16 Bankbok, avskut (PK-bok)	44 PKM-boken betalningskort, direktuttag	70 Tilläggsgivning
17 Bankbok, ränteföring (PK-bok)	45 PKM-boken betalningskort, deluttag, heluttag, telefonuttag	71 Inlämn av spårstakekassett
18 Bankbok, inbetalning (PK- och K-bok)	46 PKM-boken betalningskort (avskut/bankbokkonto)	72 Komplettering av spårstake
19 Medelserverans extern, mottagande	47 Bankbok, provisionsskatt uttag (PK- och K-bok) (77-01-01)	73 Acknowledgering
20 Medelserverans inom postanstalten, debet	48 Bankbok, uttag (P-bok)	74 Stängning av terminalsystemet
21 Frimarkalverans extern, mottagande	49 Nordisk bankbok, uttag	75 Stängning vid fel på PKM
22 Frimarkalverans inom postanstalten, debet	50 Bankbok, uttag (PK- och K-bok)	76 Inläggning av postgränsvärd
23 Skatteavdrag, debet	51 Medelserverans extern, avstående	77 Inläggning av datornummer
24 Kodade utbetalningskort, utbetalningsprogram (redovisningsnummer 12 eller 13 siffror)		78 Transaktion

Transaktionsförteckning.

Transaktionsförteckningen, nedan till vänster, är i numerisk ordning, BI 2130.25 och något beskuren, ur PKM-handboken 1975. Kodsiffrorna kan ge ledning för tolkning av PKM-kvitton och PKM-kontrollskrift. Observera att i senare skeden kan en del koder ha ändrats.

Att samla PKM och post-filатели

I det föregående har jag klargjort min motivering till varför svensk post-filатели skall anses börja 1975 och definieras: *att åter kunna kvittera avgiften för olika postala tjänster utan frimärken*. Jag är naturligtvis medveten om Porto Betalt och frankeringsmaskinernas existens. Men de har inte fungerat på samma breda och tydliga sätt som betalning över PKM. Senare fenomen, som streck- och QR-koder på brevposten liksom i paketpostens hantering, må bli en annan historia.

Att samla PKM post-filатели omfattar i princip tiden 1975 till cirka 2002, eller som längst till år 2008, då Svensk Kassatjänst gick i graven. Post-filатели kan naturligtvis utvidgas till sentida, alternativa sätt att kvittera en betalning för postala tjänster, vilka vid någon tidigare tidpunkt kunnat kvitteras med frimärken.

Postala belägg – samlingsobjekt

En samling PKM post-filатели skall omfatta två och kan omfatta tre typer av objekt:

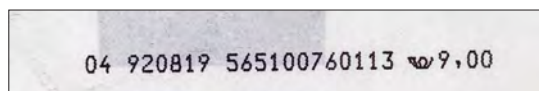
A. PKM-kvitton, små gula kvitton, som skrevs ut för varje transaktion och som alltid överlämnades till postkunden. Dessa är förmodligen den enda källa där samtliga koder och transaktionstyper går att hitta – förutsatt att någon har sparat dessa oansenliga dokument. Jag har hittat en hel del klistrade på verifikat i gammal bokföring, men där är det mesta bara inbetalningar till Postgirot.

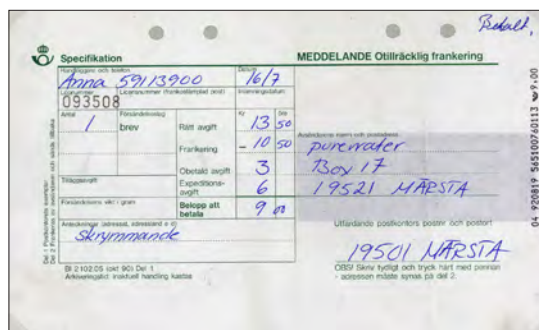
PKM-kvitto, med den vanligast förekommande transaktionen, inbetalning till Postgirot med kod 01. Datum 940408. P-nummer 5651 står för Märsta 1, som fi kPKM installerat 1976-11-12. Övriga begrepp kommer att förklaras i detalj i nästa artikel.

Även kvittots reklamdel kan användas för att belysa postens, ibland hysteriska, försök under 1990-talet att hitta nya intäktskällor.

B. Postala dokument med PKM-kontrolltryck. Inlämningskvitton för paket och dylikt som lämnades till postkunden, bör inte vara helt ovanliga. Kvitterade paketavier och postförskottsinbetalningskort däremot skulle inte ha kommit ut. Ändå finns de. Samma gäller de ännu svårare postanvisningarna, i synnerhet internationella. Dokument som speglar övriga tjänster är värda att leta efter.

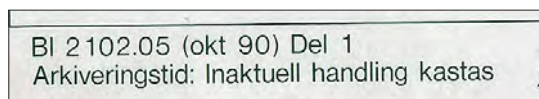
PKM-kontrolltryck skulle normalt tryckas lodrätt på blankettens högra sida. Kod 04 = avgift, datum 920819, P-nummer 5651 = Märsta 1, avgift 9,00. Resten förklaras utförligt i kommande artikel.

PKM-kontrolltrycket här avser en vanlig transaktion, betalning för otillräcklig frankering, men på ett ovanligt dokument. Blankettens del 2 skulle sändas till avsändaren för komplettering av otillräckligt porto. En service från postens sida för att inte försena breven: "Frankeras av avsändaren och sänds tillbaka." De flesta frankerades med frimärken. Inte alla visste att man kunde gå in till posten och betala kontant. Att få visste, är en förklaring till att detta är relativt ovanligt. Den andra förklaringen är att returnerade handlingar skulle kastas. (En del frimärkta dokument smusslades nog ut av postisar till egen eller till vänners samling).

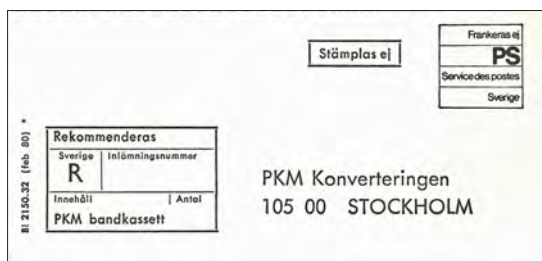
Som framgår av blankettbeskrivningen skall blankettens del 2 frankeras och sändas tillbaka.

Detalj av blankettens del 1, se nästa sida.

Blankettens del 1 var avsedd för postkontorets bevakning av portofordran. Därefter skulle inaktuell handling kastas. Detta är en generell förklaring varför många PKM-dokument är så sällsynta. Här har kunden gått in till posten och betalat kontant, vilket har kvitterats på postens bevakningsexemplar. Så skapades ett mycket ovanligt dokument (att det är bevarat kan vi tacka min kompis postisen för).

C. Kringmaterial och internt material. Cirkulär 1976:101 (mars) informerar att postanstalter som utrustats med PKM skall sända bandkassetter med transaktionerna till Postgirot. Det skall ske i särskilda plastaskar som rekommenderade brev. Hur få tag i ett äktgången sådant?

Reketikett för insändande av kassetter. Banden var av liknande typ som tidens musikband.

Svårighetsgraden

Svårigheten att hitta relevant material ligger i att så få PKM-kvitton sparades annat än som klistrade på verifikat i bokföringspärmar. Det är rätt ensidigt postgiroinbetalningar. Men mycket intressanta undantag finns.

Merparten dokument med PKM-kontrolltryck, som jag kan tänka mig, är av den arten att de inte skulle lämnas ut till postkunderna. De hade sin uppgift som verifikat i postens redovisning och i den dagliga avstämningen av den behållning som skulle finnas i kassan. Många av dessa dokument skulle även arkiveras i postens centrala bokföring och gallras långt senare (till exempel bank- och betalningsärenden). Andra dokument skulle sparas en viss tid på postkontoret för att sedan förstöras, till exempel eftersändning och eftertaxering.

Sammanfattningsvis är det mesta ovanligt, resten är mycket sällsynt. En del måste betraktas som rariteter tills eventuella dolda gömmor kommer i dagen.

Tjänster att dokumentera

Följande tjänster borde kunna beläggas med postala dokument. Jag har hittat långt ifrån alla.

1. Betaltjänster: postgiro, postanvisning inrikes/utrikes, barnbidrag, pensioner, försäkringskassan, skatter, L(öne)-utbetalning, bankgiro, betalningsavier inrikes/utrikes, med mera.

2. Pakettjänster: inrikes/utrikes, retur/eftersändning, hemtagningspaket från utlandet, postförskott, tilläggs-tjänster, med mera.

3. Brevtjänster: rek, adressändring/eftersändning/lagring av post, lösen/eftertaxering, postförskott, med mera.

4. Försäljning: frimärken med/utan moms, helsaker, butiksvaror, med mera.

5. Bank- och försäkringstjänster: öppna/avsluta bankbok, insättning/ränteföring/utbetalning, personkonto, checkar försäljning/inlösen, postväxel, nordisk bankbok, valuta, värdepapper/-depå, teckna försäkringar, med mera.

6. Övriga tjänster: V65/spel/lotteri, inrikes tidning, premieobligationer försäljning/inlösen, postens presentkort, försäljning statsstämplar, försäljning av färdbiljetter/periodkort, biljetter till teater/eventemang, med mera.

I ett antal kommande artiklar avser jag att använda mig av ovanstående indelning till att strukturera mitt arbete. Den indelningen använder jag också i uppbyggandet av min samling och exponat när jag ställer ut.

Jag ser fram emot kommentarer och påpekanden och inte minst kompletteringar på sådant jag missat eller ännu inte har hittat. Post-filateli är ett hittills obearbetat samlingsområde.

Giselher Naglitsch

giselher.naglitsch@gmail.com

Källor och referenser

Poststyrelsens Cirkulär Kassanytt årgångarna 1974 och 1975.

PKM handbok för postkassörer, 1975 (med uppdateringar).

Poststyrelsens allmänna cirkulär åren 1975 till 1978.

Sture Jøgevall, Från myndighet till marknadsföretag, 1994.

Egna samlingar.

Phileas sajt philea.se utvecklas vidare

Under hösten 2020 färdigställdes den nya sajten som utvecklats av en intern grupp på företaget tillsammans med en konsult. Detta innebar bland annat möjlighet att köra auktioner helt on-line, s.k. Live.

Nu har sajten utvecklats ännu ett steg – kunder kan i inloggat läge se sina respektive fakturor tillsammans med en mängd nyttiga funktioner. Ytterligare ändringar planeras enligt Philea.

Scott Classic Specialized Catalogue 2021

Den som följer anmälningarna om nya frimärksutgåvor från hela världen frapperas nog av den stora omfattningen trots att nästan alla postförvaltningar rapporterar ständigt vikande brevvolymer. Detta i kombination med svårigheten att hantera självhäftande frimärken har med stor sannolikhet fått många samlare att överge våra moderna utgåvor för att i stället koncentrera sig på frimärken från den klassiska perioden.

Detta är något som utgivarna av det amerikanska katalogverket Scott har tagit fasta på. Förutom den årliga uppdateringen av sin numera mycket omfattande helavärldenkatalog ger man också ut en specialkatalog med det långa namnet Scott Classic Specialized Catalogue of Stamps and Covers 1840–1940.

Enligt Scott omfattar den klassiska perioden de frimärken som getts ut från 1840 till 1940 (1952 för brittiska kolonier) och det är säkert något som de flesta av oss kan hålla med om.

Praktiskt nog räcker det med en enda inbunden volym på 1 358 sidor för att katalogisera i stort sett alla frimärken utgivna under frimärksperiodens första sekel.

Det är på många sätt en mycket smart katalog som i en och samma volym i stort sett har all den information som samlare av den klassiska perioden kan tänkas behöva.

Katalogen kommer med en ny upplaga varje höst och redaktörerna gör nog sitt yttersta för att varje ny version skall bli bättre än den föregående. Detta gäller inte bara prissättning utan även det redaktionella innehållet. Den stora nyheten i

2021 års utgåva är att man nu tagit med de marockanska privata lokalpostfrimärkena. De var ju i verkligheten inte det vi normalt menar med lokalpost, utan de marockanska lokalpostföretagen transporterade post mellan olika städer och nästan alltid i samarbete med de europeiska postförvaltningar som var verk-samma i landet.

Ett annat område som katalogiseras för första gång är Central-albanien. I övrigt har många områden bearbetats och fått kompletterade information.

Katalogen har värderingar i US dollar för ostämplat och stämplat och i många fall även för post-friskt material. I många fall har man också angivit värden för frimärken på brev. Tanken med värderingarna är att de skall ligga nära frimärkshandels priser för objekt i mycket god kvalitet.

Volymen inleds med en mer än 40-sidig introduktion som bland annat ger en utförlig beskrivning av kvalitetsbeteckningarna FINE-VERY FINE, VERY FINE och EXTREMELY FINE. De exemplar som inte platsar här är alltså av lägre kvalitet och värdet är därför betydligt lägre.

Till den här utgåvan har frimärks-experten Sergio Sismondo skrivit en intressant artikel i vilken han analyserar Indiens första frimärken.

Själva katalogen inleds med USA och olika amerikanska områden som Guam och Hawaii. Här finns även många av de statliga stämpelmärkena med.

Den brittiska kolonin Aden fick egna frimärken först 1937 men redan 1854 började man använda indiska frimärken. Även fri-

märken från Ceylon, England och Mauritius kom till användning på postkontoren i Aden. Allt detta redovisas mycket detaljerat i den nya katalogen. Detta är bara ett av många exempel på all den specialiserade information som man kan hitta i katalogen.

Liksom franska Yvert & Tellier listar Scott flygpostfrimärken separat efter de vanliga utgåvorna. Samma sak gäller även frimärken med tillägg för välgörenhet av olika slag.

Med ytterst få undantag avbildas alla frimärken i färg. Katalogen avslutas med en mycket användbar "Illustrated Identifier" som helt enkelt är en illustrerad för-teckning över frimärken som kan vara mycket svåra att korrekt identifiera.

Det är svårt att hitta något negativt om denna extremt användbara katalog. Möjligen skulle det kunna vara priset som i USA är \$179.99, vilket torde bli ett par tusenlappar hos en europeisk leverantör. Men det finns en betydligt billigare digital version. Mer information finns på www.scottonline.com.

Christer Brunström

Monacos guldålder

Länge var det så att ett lands frimärken endast avbildade kungar, furstar, presidenter eller riksvapen. Så var även fallet i det lilla furstendömet Monaco på Rivieran. Landet fick egna frimärken år 1885 och den första utgåvan med ett lokalt motiv från Monaco kom först 1919.

Åren kring förra sekelskiftet var en blomstringstid för brevmärken av olika slag. Det var icke-postala märken som informerade om de mest varierande evenemang. Monaco var inget undantag i denna trend och man hade mycket att göra reklam för. Under den tidsepok som det här gäller styrde prins Albert I över Monaco. Han har gjort sig känd som seglarprinsen och det är något som vi skall återkomma till längre fram.

Monaco var ett av de stora besöksmålen på Rivieran. Det var främst vintertid som man fick många gäster från norra och västra Europa. Det man kunde erbjuda var ett behagligt klimat i vacker miljö samt möjligheten att förlusta sig i casinot. Men turister är krävande människor. Man vill naturligtvis underhållas och uppleva spännande saker. För många var målsättningen att kunna ägna sig åt olika sporter och då helst av det mera exklusiva slaget.

Alldeles i början av 1900-talet var bilar ovanliga men intresset desto större. Monaco riktade in sig på de mera välbeställda besökarna och bland dem fanns det många som fascinerades av det nya transportmedlet. I januari 1911 gick det första Monte Carlo-rallyt. Det äger sedan dess rum årligen i samma månad och det startar i flera europeiska städer. Innan man når målet i Monte Carlo har man kört olika specialsträckor i bergen ovanför Monaco.

Från början var rallyt mer av turistkaraktär, men numera är det en tävling som vänder sig till professionella rallyförare. I samband med rallyt 1912 producerades flera brevmärken som visar några av de deltagande bilarna, en vy över Monaco samt en halvnaken skönhet. Det finns olika versioner av dessa brevmärken och här visas lyxvarianten som även har med prins Albert i profil.

I februari månad erbjöd Monaco lerduveskytte som lämplig aktivitet. Det är en av fyra grenar inom sportskytte och går till så att man med ett hagelgevär kaliber 12 eller mindre skjuter mot lerduvor som kastas från en kastmaskin och som splittras om skytten lyckas träffa dem.

Det här visade märket syftar på lerskyttetävlingarna år 1909. Man hade till och med ett förstapris som uppgick till hela 20 000 francs! Tävlingarna lockade säkert många besökare till Monaco.

I min modesta Monacosamling finns det tyvärr inget som tyder på att det erbjöds några speciella aktiviteter i mars men i april var det dags för motorbåttävlingar. Här avbildas ett brevmärke från 1907 som visar hur det gick till.

I samband med tävlingarna år 1907 hade man dessutom motorbåtsutställning och ett brevmärke gavs ut för att uppmärksamma även detta evenemang. Det avbildar prins Albert och Monacos vapen. I maj organiseras de årliga festligheterna för att celebrera vårens ankomst. År 1914 ägde de rum mellan den 9 och 17 maj. Kanske anade man redan då att ett världskrig var nära förestående.

På den tiden var Monaco en småstad med parker och grönska. På brevmärket ser vi en elegant dam omgiven av praktfulla blommor. I bakgrunden skymtar vi casinot.

Idag finns det inget av småstadskaraktär över Monaco. Miljön domineras av enorma höghus och man förundras över att så många byggnader kan få plats på en mycket begränsad yta.

Prins Albert var ju synnerligen intresserad av världshaven och han deltog i ett stort antal vetenskapliga expeditioner. Han var en av de drivande krafterna bakom skapandet av det Oceanografiska museet i Monaco. Det är känt för sitt fantastiska akvarium. Idag är ett huvudtema i museets utställningar havsmiljön och hur man kan bevara den.

Invigningen år 1910 markerades naturligtvis med brevmärken. Det här visade märket överst i nästa spalt ger en god bild av museet som tornar högt över Medelhavets vågor i den äldsta delen av Monaco. Det är öppet för besökare året runt.

Efter första världskriget började Monaco ge ut frimärken med motiv från furstendömet och behovet av brevmärken minskade i takt med att vanliga frimärken gavs ut för att uppmärksamma alla de evenemang som fortfarande är ett signum för miniatyrlandet.

För denna tidnings läsare är det naturligtvis frimärksutställningen MonacoPhil som är av störst intresse. Den lockar vartannat år många besökare från hela världen i månadsskiftet november–december.

Christer Brunström

Norrphil 2022 i Täby

Norrorts Frimärksförening planerar för en regional och nationell frimärks- och vykortsutställning 4–6 mars 2022. Förbundsstyrelsen lämnade sitt godkännande den 29 december 2020.

Utställningen kommer att genomföras i Tibble Gymnasium, beläget alldeles intill Täby Centrum med goda förbindelser åt alla håll och gott om parkeringsplatser. Omfattningen blir max 350 ramsidor och alla utställningsklasser förväntas bli representerade.

Handlare, postföretag, riksföreningar och så vidare kommer att ges möjlighet att delta. Utöver själva utställningen blir det föreläsningar, seminarier med mera.

Förbundets hemsida kommer att hållas fortlöpande uppdaterad. Bulletin 1 med inbjudan, specialreglemente med mera kommer att publiceras/skickas ut under senare delen av april.

Vi avser därutöver, skilt från den ordinarie utställningen, att arrangera en debutantutställning, där varje utställare disponerar motsvarande en ramsida, det vill säga 16 A4-blad. Syftet är att få ett antal samlare att våga försöka skapa ett enramsexponat, som nya utställare. Närmare bestämmelser för debutantutställningen kommer att finnas på NFFs hemsida (www.norrphil.se) från och med slutet av april samt i Bulletin 1.

Mats Söderberg
Hedersordförande i Norrorts FF

Två nya Strandellmedaljörer utsedda

Christer Brunström, Halmstad, och Kjell Nilson, Göteborg, har utsetts till Strandellmedaljörer nummer 51 respektive 52.

Strandellmedaljen är den högsta belöningen för filatelistiska gärningar inom Sveriges Filatelist-Förbund (SFF). I förbundets stadgar (§5) presenteras det reglemente som konstituerar medaljens förutsättningar. Strandellmedaljen delas ut vid SFF:s ordinarie förbunds kongress som ju skulle ha varit i Värnamo i april förra året. Beslut om medaljörer för 2020 har på rekommendation från medaljkommittén fastställts av SFF:s förbundsstyrelse. Utdelningen kommer att ske vid ett högtidligt tillfälle så fort som omständigheterna tillåter.

Juryns motivering – Christer Brunström:

Den gärning vi främst förknippar med Christer Brunström är hans osedvanligt omfattande författarskap som journalist och skribent i filatelistiska tidskrifter. Christer medverkar i sådana sammanhang både i Sverige och i engelskspråkiga magasin internationellt. I Sverige har Christer författat betydligt fler än tusen artiklar sedan 1970-talet, publicerade i Svensk Filatelistisk Tidskrift, SFF-Filatelisten, Skillingstrycket, Sfung samt Bältespännaren.

Internationellt har Christer lika länge, regelbundet och ovanligt omfattande, publicerats i de amerikanska tidskrifterna Stamp Collector, Global Stamp News, Mekeel's Stamps samt Linn's; i de brittiska tidskrifterna Stamp Collector, Stamp & Coin Mart samt Gibbons Stamp Monthly; i den australiska tidskriften Stamp News Australasia; i danska Landssoldaten samt norska Frimerke-Forum respektive Norsk Filatelistisk Tidskrift.

Christer var dessutom under 40 år redaktör för sin egen engelskspråkiga tidskrift Atalaya, som avhandlade lokalpost, stämpelmärken, bluffmärken och annan cinderella. Bakom de inte sällan omfattande artiklarna i Atalaya, stod Christer själv för den omfattande grundforskningen. Atalaya hade läsare över hela världen. Med mer omfattande forskningsartiklar har Christer dessutom medverkat i Postryttaren varje år sedan 2011.

De mycket omfattande aktiviteterna som filatelistisk skribent har också inneburit att Christer varit inbjuden att hålla föredrag i flera filatelistföreningar runtom i Sverige, vid de filatelistiska högskolorna i både Stockholm och Falkenberg, samt vid 'First World Cinderella Congress' i London år 2016.

Christer Brunström och Kjell Nilson har utsetts till Strandellmedaljörer.

Genom sitt skrivande bedöms Christer vara en av vår tids filatelistiskt mest allmänbildade personer. Den filatelistiska allmänbildningen har han över tiden konstituerat genom sin omfattande nyfikenhet till i stort sett alla filatelistiska och posthistoriska områden. Dessutom har Christer genom alla år varit aktiv som resenär till filatelistiska aktiviteter, både i Sverige och internationellt. Vid dessa resor, med personliga möten, har Christer förmågor kommit väl till pass. Han har absorberat stoff till nya och kommande ämnen att forska om och senare publicera. Det finns förmodligen ingen annan som i vår tid (i Sverige) har bidragit så omfattande till den filatelistiska allmänbildningen som Christer har gjort för oss andra samlare.

För den internationella utställningen Stockholmia 2019 kom Christer kunnande som skribent väl till pass då han var 'Press Information Officer' i 'Management Team'. Christer medverkade också till att 'Second World Cinderella Congress' kunde arrangeras i Stockholm i samband med Stockholmia 2019. Han har också varit medlem i utställningsledningarna för alla tre Hallfrimutställningarna 2006, 2012 samt 2016. Dessutom har Christer i inte mindre än 25 år varit sekreterare i Halmstads Filatelistförening.

År 1999 fick Christer internationellt erkännande som andre svensk att få signera 'The Maurice William's Roll of Notable Cinderella Philatelists'. År 2019 blev Christer 'Fellow' i 'The Royal Philatelic Society London'. Det är med andra ord "inte färdigheter med pincetten" som i första hand har kvalificerat Christer till Strandellmedaljen, det är istället hans "färdigheter med pennan". I många år har Christer enkla och tydligt träffsäkra

språk omsatt filatelistiska upplysningar och kunskaper till allmänbildning riktad till de breda, filatelistiska målgrupperna. Christer kallar sig själv "minimalistisk" samlare, vilket innebär att han samlar och studerar väldigt många områden, utan den minsta tanke på att bli komplett, eller att ställa ut. Christers större samlingar omfattar svensk, nordisk och internationell lokalpost, klassiska bluffmärken samt stämpelmärken.

Christer Brunström anses av medaljkommittén vara en mycket värdig Strandellmedaljör och tilldelas den femtioförsta medaljen av Sveriges Filatelist-Förbund.

Juryns motivering – Kjell Nilson:

Vår tids (i Sverige) kanske viktigaste pionjär och upptäckare av nya perioder i svensk posthistoria är Kjell Nilson. Hans omfattande samlande av svensk posthistoria i perioden från 1920, lyfts i sammanhanget här fram som pionjärskapet, som senare har följts upp och inspirerat flera andra samlare i Sverige. Upptäckterna har Kjell frikostigt delat med sig av genom olika census och publiceringar.

Kjells samlingar av svensk och internationell posthistoria från 1920 och senare omfattar bland annat följande områden: Avarter på svenska bandmärken; Svenska bandmärken; Tre Kronor-serien ur alla aspekter; Svensk Posthistoria, de olika försändelse-lagen samt alla tjänster, tilläggstjänster såväl som de solitära tjänsterna 1920–1994; Svensk Posthistoria, Posten & Kriget 1939–1948; Svenska helsaker; Svensk Paquebot; Isländsk Paquebot; Danmark katalogsamling; Danmark brevsamling Lilla Riksvapnet; Färöarna katalogsamling och brevsamling; Åland katalogsamling och brevsamling; Danzig katalogsamling och Posthistorisk samling; Samling med försändelser frankerade med två postföresare (länders eller organisationers) märken.

I sina utåtriktade ambitioner har några av dessa samlingar bearbetats till exponat, som också regelbundet varit utställda och har belönats med både nationella och internationella medaljer och guldmedaljer: Swedish Postal Rates; Swedish Postal History 1939–1948 The Swedish Mail and the War; Sweden 1939–1969 the Definitive Stamps with Three Crowns.

Kjells entreprenörskap som posthistoriker har frikostigt publicerats för konsumtion hos de posthistoriska kollektiven i framförallt Sverige. Han har publicerat många artiklar relaterade till sina samlings- och forskningsområden i följande tidskrifter och magasin: The London Philatelist; Svensk Filatelistisk Tidskrift, SFF-Filatelisten;

Tidskrift för krigs- og feltpost (Norge); AoP (SSPD Aktuellt om Posthistoria); Månadens försändelse (SSPDs hemsida); Posthistoriska Notiser (SSPDs medlemstidning); CCSG (Civil Censorship Study Group tidskrift); Rapport (Islandklubbens medlemstidning); Militärpostal Tidskrift (MPT, Militärpostsamlarnas tidskrift).

Utöver artiklar i tidskrifter, har det blivit två handböcker: Avarter på svenska bandmärken 1920–36 (Andersson/Frahm/Nilson), publicerad på eget förlag, samt Posthistorisk handbok 1920–1994, där inte färre än elva kapitel författats av Kjell Nilson. Handboken är digitalt publicerad på SSPD:s hemsida. Inom ramen för sin pionjäranda ska också framhållas den viktiga nyanseringen av Tre Kronor-seriens frimärken, som publicerades i Facit Special Classic 2020. Kjells tillgänglighet som posthistoriker har inneburit att han hållit flera föredrag vid lokalföreningar, riksföreningar samt också internationellt.

Kjells största insats som filatelistisk organisatör är som utställningschef för Nordia 2005 i Göteborg, en utställning som på många sätt blev ett trendbrott att nå nya målgrupper med närmare 15 000 besökare. Kjells sätt att organisera utställningsledningen i delprojekt med resultatansvar får också anses som förnyande i dess kontext. Dessutom var Kjell medverkande i utställningsledningarna för både Gothex 2001 och 2011. Lokalt i Göteborg har Kjell dessutom medverkat till att utveckla och genomföra en filatelistisk utbildning för pensionärer. För den internationella utställningen Stockholmia 2019 var Kjell 'Social Program Manager', med andra ord "festgeneral", samt medlem i "Management Team". År 2016 blev Kjell 'Fellow' i 'The Royal Philatelic Society London'.

Sammantaget är det alltså pionjärskapet, att på största allvar samla, forska och utåtriktat skriva om samt ställa ut nya posthistoriska perioder, som gör att Kjell varit mycket viktig för svensk filateli och posthistoria. I den rollen har han också inspirerat en ny generation samlare och utställare. Kjell har breddat svensk posthistoria och synen på dess postala och posthistoriska betydelse. Dessutom ska framhållas Kjells kritiska förhållningssätt, hans djärvhets att vara först, att omorientera sig, göra om och göra bättre. Sammantaget är detta egenskaper som har varit avgörande för de framgångar Kjell når med filatelistisk och postal dokumentation i perioden efter 1920.

Kjell Nilson anses vara en mycket kvalificerad Strandellmedaljör och tilldelas den femtioandra medaljen av Sveriges Filatelist-Förbund.

FIRARDAGS

Vi gratulerar våra medlemmar med födelsedag i mars

MARS

90 år

13 Åke Åhlberg, Borlänge

85 år

1 Sven Nordlund, Umeå
7 Sigurd Englund, Glommen
13 Curt Nermark, Alingsås
14 Uno Eriksson, Umeå
20 Bengt Martinsson, Luleå
25 Margareta Östberg, Lund
25 Karl-Erik Sammeli, Karlstad
25 Kenny Andersson, Malmö

80 år

5 Hans-Olov Ålander,
Sollentuna
15 Fredrik Broberg, Trosa
15 Bernt Pettersson, Skellefteå
16 Evert Zetterberg, Järna

18 Arne Lindgren, Glimåkra
22 Sven-Olov Karlsson, Udenäs
27 Birgitta Rosquist, Handen
28 Lars-Ove Pehrsson, Täby
29 Bo Lundqvist, Kalmar

75 år

3 Mainer Martinsson,
Svanesund
4 Heikki Virtanen, Uddevalla
6 Anne-Lise Fält, Ljungby
7 Leif Bergman, Tullinge
8 Roger Nilsfelt, Floda
18 Jan-Olof Ljungh, Falsterbo
23 Lennart Backlund, Kramfors
28 Matts Alfredsson, Kinna

70 år

1 Lennart Standoft,
Ulricehamn

8 Jan-Owe Larsson,
Norrköping

10 Gunnar Hagman, Nora
12 Runa Dorski, Höganäs
16 Johnny Samuelsson,
Vagnhärad
29 Rolfäke Sjökvist, Uppsala
29 Johnny Lenart, Åkarp
30 Kent Karlsson, Uppsala

60 år

10 Anders Österberg,
Norr fjärden
26 Anders Wählstedt, Bollnäs

50 år

29 Nils Bengtsson, Ödsmål

Sveriges bandfrimärken 1920–1936

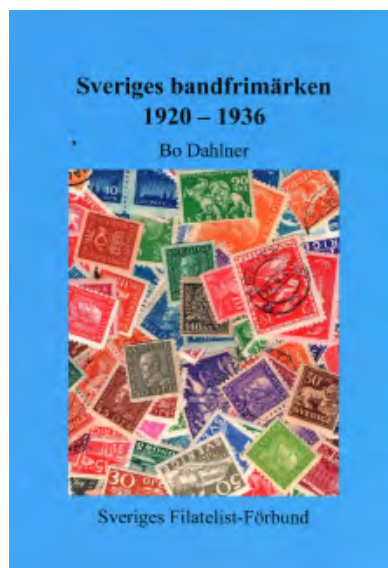
Specialerbjudande till SFF-medlemmar

**Medlemspriset är 250 kronor plus porto
60 kronor, alltså 310 kronor**

**Boken skickas snarast efter betalning
av 310 kronor till bankgiro 568-1580.**

**Uppge namn, adress och "Bandfrimär-
ken"**

**Du kan läsa mer om boken på sff.nu/
bandfrimarken**

ANNONSPUSSEL

1–2021

Från vilka av våra annonsörers hemsidor är nedanstående bilder hämtade? Skriv ned svaret tillsammans med namn, adress och gärna eventuell e-postadress på ett vykort och posta så att vi får lösningen senast 18 februari: SFF-Filatelisten, Teknikringen 1E, 583 30 LINKÖPING.

A

B

C

D

1:a pris: Facit Sverige 2021, skänkt av Postiljonen/Facit Förlags AB. Katalogen innehåller alla utgivna svenska frimärken ända från starten 1855 till och med 27 augusti 2020. Riktpriset på katalogen är 450 kronor plus frakt.

Den kan beställas till medlemspris, 399 kronor plus frakt. Se vår egenannons på sidan 2 eller läs mer på www.sff.nu.

2:a–3:e pristagarna får varsin trisslott.

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer. Lycka till!

Vinnare och lösning:

I förra numrets korsordstävling blev Valborg Tien-suu, Boden, vinnare av danska postens årsbok 2020, skänkt av Postnord Danmark, www.postnord.dk/filateli. Årsboken på 68 sidor innehåller årets alla frimärken och mini-ark. Priset på årsboken är 549 danska kronor.

Lars Samuelsson, Borås, och Jan Dahlström, Kristianstad, får varsin Trisslott.

Grattis!

T	O	K	A	J	E	R		B	R	E	V
A		A		U		E	N	D	E		L
M	O	R	A	L		D		H	A	L	M
T		T		I	D	E	L		Ä		J
A		A		T		R	U	N	N		U
M	Å	N	D	A	G		C		D	U	S
	B		U		L	E	K		I		E
G	R	I	N		Ö		A	V	G	Å	N
	Ä			L	U	G	G		A		R
	D		A		G	R	Ö	N		T	L
I	D	O	G				Ä		T	R	U
	E		E	K	E	N		A		L	E
E	N	A	R			S	T	R	Å	L	A

vang

Belöningar 2021

33 medlemmar får i år guldplakett för 50 års medlemskap i förbundet. Dessa blev medlemmar 1970. Här följer en förteckning över alla medlemmar som ska få sin belöning för 50, 40 respektive 25 års medlemskap. Plaketter och märken är utsända från förbundskansliet så att de kan delas ut på föreningarnas möten. Direktanslutna till förbundet får sin utmärkelse till sin hemadress. Grattis till alla!

50-årsplakett:

Borås FF

Hans Ambjörnsson, Varberg

SFF i Göteborg

Barbro Berntsson, Göteborg

Anders Heijdenberg,
Helsingborg

Halmstads FF

Ronald Appelquist,
Gullbrandstorp

Mats Karlsson, Halmstad

Tommy Mårtensson, Halmstad

Helsingborgs FF

Christer Carlsson,
Helsingborg

Karlskoga FF

Lars-Olof Blomberg,
Karlskoga

Lunds FF

Göran Wanby, Lund

Malmö FF

Morten Persson, Kivik

Mjölby FF

Claes-Göran Klereborg,
Mantorp

Nacka-Värmdö FVF

Tommy Ringberger,
Saltsjö-Duvnäs

SFF i Norrköping

Lars Rodell, Norrköping

Norrorts FF

Sören Eklöw, Täby

Skivaryd SK

Per Bunnstad, Skillingaryd

Sollentuna FK

Lars Westberg, Sollentuna

Stockholms FF

Jan-Ove Brandt, Solna

Robert Kratochwill,
Huddinge

Lars-Magnus Sjöholm,

Sölvesborg
Slavko Vovk, Solna

Ulricehamns FF

Pertti Varis, Ulricehamn

Vällingby FVF

Peter Englund, Uppsala

Västerås FF

Arne Strömbäck, Västerås

Västerås FK

Lars-Gunnar Modigh,
Västerås

Älmhults FF

Roland Öberg, Älmhult

Örebro FF

Tord Larsson, Örebro
Håkan Ström, Örebro

Örnsköldsviks FF

Hans Söderlind,
Örnsköldsvik

SMS – Motivsamlarna

Ido Leden, Kristianstad

Direktanslutna till förbundet

William Bremer, Köping

Thomas Bäuml, Jönköping

Ove Johansson, Göteborg

Owe Moltkesson, Storvreta

40-årsplakett:

Bollnäs FVF

Leif Jonsson, Arbrå

Tor-Gunnar Wolker,
Söderhamn

Anders Wåhlstedt, Bollnäs

Borås FF

Sten Svänsö, Kungälv

Enköpings FF

Karl-Erik Axelsson, Enköping

Falkenbergs FF

Bengt Andersson, Falkenberg

Hudiksvalls FVF

Paul Nygren, Forsa

Kalmar FF

Göran Andersson, Knislinge

Linköpings FF

Eric Geijer, Linköping

Tommy Östergren, Linköping

Lunds FF

Lennart Hultgren, Åkarp

Birgitta Sjögren, Lund

Malmö FF
Arne Hansson, Malmö

Skara FF
Jan Hallberg, Axvall

Stockholms FF
Mats Ernkell, Stockholm
Björn Jarlvik, Stockholm
Jan Berg, Stockholm

Sundsvalls FVK
Lars-Håkan Jonasson,
Njurunda

Uppsala FF
Lars Westerberg, Uppsala

Volvo Frimärksklubb
L-E Göransson, Partille

Vällingby FVF
Bo Dahlner, Spånga

Västerås FK
Ralf Harnby, Västerås

Ängelholms FF
Bengt Andersson, Ängelholm

Örnsköldsviks FF
Curt Westling, Arnäsavall

Östersunds FVF
Stig Abrahamsson, Frösön
Mats Bjerhammer,
Helsingborg

Häftessamlarna
Hans Olsson, Rimbo

SMS – Motivsamlarna
Ulf Jorner, Örebro

Direktanslutna till förbundet
Anders Brissman, Tibro
Bengt Hammarberg, Indal
Sven Olsson, Karlshamn
Göran Gustafsson, Mjölby
Cajsa Ojakangas, Stockholm
Sven-Arne Lindblom, Timrå

25-årsnål:

Botkyrka FVF
Claes Waern, Rönninge

Borås FF
Maria Andersson, Borås
Gunnar Claesson, Sjömarken

Eksjö FK
Roger Sundström, Eksjö

Falköpings FF
Daniel Friggeåker, Falköping
Monica Olsson, Falköping

Jönköpings FF
Stefan Nilsson, Jönköping

Linköpings FF
Kalle Berg, Linköping
Mats Bergwall, Linköping

Lunds FF
Tore Hedin, Lund

Malmö FF
Lars-Olow Carlsson, Malmö

Mjölby FF
Roger Janefjord, Mjölby

SFF i Norrköping
Anders Appelquist, Åby

Norrorts FF
Jan Grönwall, Täby

Nässjö FF
Karl-Erik Samuelsson, Eksjö

Osby FK
Kalman Papp, Osby

Skövde FF
Eva Blomster, Skövde

Trollhättans FF
Kurt Vesterberg, Hjärtrum

Ulricehamns FF
Tommy Samuelsson,
Hökerum
Lars-Olof Svensson,
Ulricehamn

Uppsala FF
Henry Letocha, Enköping

Värnamo FF
Niclas Eriksson, Värnamo

Växjö FF
Nils-Olof Andersson, Växjö
Anders Karstheden, Växjö

Islandssamlarna
Kjell Idling, Kungsör

SMS – Motivsamlarna
Birgitta Palmér, Vänersborg
Sigvard Pålsson, Råå

Direktanslutna till förbundet
Christer Holst, Malmö
Sven Kinnander, Solna
Åke Olofsson, Tomellila

Gilla SFF på Facebook så får du filatelistiska nyheter i ditt flöde.

SMÅANNONSER

Annonser för privatpersoner om 5 rader kostar 50 kr (cirka 150 tecken inklusive mellanrum). Är det mer debiteras 50 kronor per 5 nya rader. Annonserna uppdelas i avdelningarna BYTES, KÖPES, SÄLJES och ÖVRIGT. Markera noga önskad placering. **För fel som uppstår på grund av slarvigt skrivna manus ansvaras ej. Manus kan ej skrivas på girotalong.**

OBS! Annonser för auktioner och evenemang har upphört under småannonser
MANUS till SMÅANNONSER för tidningens nästa

nummer ska vara kansliet tillhanda under adress **SFF-Filatelisten, Stationsg. 3, 568 30 Skillingaryd, senast 5 veckor före utgivningsdag.** Förskottslikvid insätts samtidigt på bankgiro 568-1580 Sveriges Filatelist-Förbund. Alla som har tillgång till E-post, skicka din annons till info@sff.nu.

Medlemmar kan själva lägga in ett obegränsat antal sökbara annonser med bilder helt gratis på Samlamera (samlamera.sff.nu).

KÖPES

Försändelser med porto i öre: 1, 23, 34, 38, 39, 41, 44, 51, 64.
per@skillingaryd.nu

Göteborgs Stadspost.
Söker brev, varianter och andra ovanliga objekt. Betalar bra. Claes, armeria@telia.com
070-698 28 57

Island bladsatser 1996 och 1997 till Leuchturms album. Med eller utan fickor. Larry Flodin 070-625 56 80, larry.flodin@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men även modernt. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping. 070-666 76 18

OS 1912 serie 1. Nummer 27 tecknat Sheridan diskus. postcards@skillingaryd.nu

OS 1912 serie 2. Grand Restaurant nummer 6, 8, 10. Dansbanorna Olympia nummer 19 Stadion och segling Ejdern II nummer 294. postcards@skillingaryd.nu

PFA bulletin år 1983-2003 som postverket gav ut med frimärksnyheter samt Meddelande minnespoststämplor år 1998-2003. jorgen94@telia.com eller 076-217 56 49

Postens personaltidning (PS) år 1960-1985. jorgen94@telia.com eller 076-217 56 49

Postfriska svenska frimärken valörer 6 kr och uppåt, 55 procent av nominalen. Postfriska rabathäften år 1979-1980 165 kr/häfte, 1981-1990 180 kr/häfte, inklusive frakt till mig. Stefan Svensson Prästlyckevägen 6, 388 97 Halltorp. 072-52 77 244, s.halltorp@telia.com

OBS! Underlag för småannonser skickas alltid till Skillingaryd: Sveriges Filatelist-Förbund, Stationsg 3, 568 30 Skillingaryd eller info@sff.nu

Rabathäften. Årgång 1979-1980 130 kr/st inkl. frakt. Årgång 1981-1990 150 kr/st inkl. frakt. Gärna stora partier. Mejla: a.stahlberg@hotmail.com

Rabathäften. Årgång 1979-80 170 kr/st. Årgång 1981-90 190 kr/st, evert.johansson@telia.com 070-724 85 99

Tunavallen i Eskilstuna på vykort Pressbyrån 50-tal. postcards@skillingaryd.nu

50:-/5 rader

En annons om 5 rader (cirka 150 tecken) kostar endast 50 kronor.
6-10 rader 100 kronor.
11-15 rader 150 kronor.

SÄLJES

75 procent på Facit Sverige.

Postfriskt, ostämplat o stämplat. Allt för påse-
ende o portofritt. Jan-Åke
Eriksson, Klöxhultsvägen
55, 343 34 Älmhult.
070-637 12 42

Berlin, 25 procent av Michel.

Det mesta av o
och en hel del **. Sänd
mankolista till Bengt Sjö-
gren, Östra Långgatan
13, 45772 Grebbestad,
0525-10474

Besök min hemsida på www.samlamera.se.

Klicka på webshop och
säljaren Pincett. Markna-
dens bästa utbud av lyx/
klassiskt-modernt

Brevklipp 900 gram Sverige. 80 kr

vid förbe-
talning i brev eller per-
sonkonto 380608-5951
Har även klipp Island,
Danmark, Norge, Åland,
Tjeckoslovakien, DDR,
Ungern.

Bertil Malm, Skarke, Röd-
jan 1, 532 73 Varnhem.
bertilmalm368@gmail.
com

Danmark 1938-1992 **

Facitpris 19.304:-. Pris
3.500:-
Kjell Zetterberg 070-371
18 57

Finland 1963-1999 **

Facitpris 47.813:-. Pris
9.000:-.
Kjell Zetterberg 070-371
18 57

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar

i lyx-
klassiskt eller modernt.
Även svåra VM på band.
Magnus Engstedt, Sjö-
mansgatan 42, 553 12
Jönköping. 070-666 76
18.

info@magnusengstedt.se

Ländersamling styckas och säljes billigt.

258
länder, drygt 42.000
olika utgåvor. (Endast 3
kronor per Micheleuro)
Från Aden till Övre Volta.
Dessutom 5-15 procent
rabatt vid större köp. Be-
går listor över länder du
vill komplettera.

K-E Svensson, P O Hall-
mans Gata 17, 112 69
Stockholm.
svenssonkarlerik44@
gmail.com

Motiv: Arkeologi, Bi- lar, Blommor, Boxning,

Cykel, Djur, Fartyg, Fis-
kar, Fjärilar, Flygplan,
Folkdräkter, Fotboll, Fri-
idrott, Fåglar, Hundar,
Jul, Järnväg, Kartor, Kat-
ter, Konst, Läkare, Mu-
sik, Mynt, Nobel, Olym-
piader, Religion, Reptiler,

Använd dina
förmåns kuponger för
att annonsera här!

Ridsport, Rymd, Röda
Kors, Scouting, Segling,
Simning, Snäckor, Sport,
Teater, Uniformer, Va-
pensköldar.

Nu även Arkitektur, Be-
römda personer, Flag-
gor, FN-UPU med flera.
41.500 olika utgåvor. 100
motivområden.

Begär listor. Billigt: En-
dast 3 kronor per Michel-
euro.

5-15 procent rabatt vid
större köp.

K-E Svensson, P O Hall-
mans Gata 17, 112 69
Stockholm.

svenssonkarlerik44@
gmail.com

Sverige. Frimärken, par,
block, häften fdc, årssat-
ser. Även Norden. Bertil
Malm, Skarke, Rödjan 1,
532 73 Varnhem.
bertilmalm368@gmail.
com

Samlamera
Köp och sälj på
www.
samlamera.
se

Inbjudan till Eslövia 2021 20 – 22 augusti 2021

Nu är det dags att planera och anmäla ditt exponat till nästa utställning i Sverige, denna gång i Eslöv 20 – 22 augusti 2021 med både regional del och nationell del.

- Alla större utställningsklasser finns med
- Ramarna är 4 rader á 4 blad i A4, eller 4 rader á 2 blad i A3.

Kvalificering till Nationell utställning

- För mästarklassen gäller speciella kvalificeringsregler.
- För övriga klasser gäller att exponatet ska ha erhållit minst 65 poäng på regional utställning. För ungdomsutställare gäller 50 poäng.
- I litteraturklassen behövs ingen tidigare kvalificering. Kataloger och Tidskrifter måste vara publicerade efter 1 jan. 2019 och annan litteratur måste vara publicerade efter den 1 jan. 2016.

Kvalificering till Regional utställning

Exponat som inte tidigare ställts ut (eller tidigare ställt ut men ej uppnått 65 poäng) kan anmäla sig till den regionala delen av utställningen.

Ramavgifter

Per ram är avgiften 400 kronor (för litteratur per exponat).

För ungdomsexponat ingen avgift.

Utställareavgifter per exponat (avgiften tillfaller Sveriges Filatelist-Förbund)

Mästarklassen: 500 kronor per exponat

Enram, open, vykort och litteratur: 200 kronor

Övriga: 400 kronor

Ungdom: ingen avgift

Försäkring

Alla exponat måste vara försäkrade. Filatelist-Förbundets försäkring kommer att erbjudas.

Anmälan

Reglementet och anmälningsblanketten finns på hemsidan, www.eslovia2021.se.

Dessa kan du få i pappersform genom att ringa eller sända mejl till kommissarien.

Anmälningsblankett, exponatets 1:a blad och eventuell synopsis ska du sända till kommissarien senast den 1 april 2021. Anmälan kan du sända som brev eller via mail, scanna då den underskrivna blanketten.

Välkommen med din anmälan till kommissarien för Eslövia 2021

Valter Skenhall

Vindvägen 3

245 38 Staffanstorp

070 625 49 69

skenhall@telia.com

Kalendarium

OBS! Risk för inställda aktiviteter på grund av coronapandemin

Auktioner

12–13/2 Skanfil's Moldenhauer i Oslo
14/2 Björn Jarlvik i Stockholm
18/2 Philea i Stockholm
22–26/2 Christoph Gärtner i Tyskland

14/3 Björn Jarlvik i Stockholm
18/3 Philea i Stockholm
26–27/3 Postiljonen i Malmö
27/3 Tre Kronor Lindesberg. Stämplat,
Vykort och Mynt
28/3 Tre Kronor Lindesberg. Frimärken

15/4 Philea i Stockholm
16–17/4 Skanfil storauktion i Oslo

15/5 Frimärksnetto i Helsingborg
27/5 Philea i Stockholm, kvalitetsauktion
31/5–4/6 David Feldman i Genève

17/6 Philea i Stockholm
21–25/6 Christoph Gärtner i Tyskland

15/7 Frimärksnetto i Helsingborg

15/9 Frimärksnetto i Helsingborg
24–25/9 Skanfil storauktion i Oslo

18–22/10 Christoph Gärtner i Tyskland

15/11 Frimärksnetto i Helsingborg

Utställningar

25–27/3 Stampex i London, England (digital)
6–9/5 Ibra 2021 i Essen, Tyskland (I)
13–15/8 Nordia 2021 Kuopio i Finland
20–22/8 Eslöv 2021 i Eslöv (N + R)
25–30/8 Philanippon Japan 2021 (I)
24–26/9 Övebria 2021 i St. Pölten i Österrike (N)
9–13/11 Cape Town 2021, Kapstaden, Sydafrika (I)
19–22/11 Notos 2021 Athen i Grekland (Fepa)

2022

19–26/2 London 2022 (I)
4–6/3 Norrphil 2022 (N + R)
31/3–3/4 Hunfile 2022 (I)
18–22/5 Helvetia 2022 i Lugano i Schweiz (I)
9–12/6 Capex 2022 i Toronto i Kanada (I)
4–9/8 Indonesia 2022 i Jakarta i Indonesien (I)
8–11/9 Melbourne 2022 Australien (Fiap)
21–23/10 Nordia 2022 i Birkerød, Danmark (No)

2023

25–28/5 Ibra 2023 i Essen i Tyskland (I)
Ej fastställt Nyborg 2023 i Nyborg i Danmark (N)

2026

23–30/5 Boston 2026 (I)

Rapportera nya datum till oss

info@sff.nu

Frimärksutgivning mm

29/4 Nya svenska frimärken
26/8 Nya svenska frimärken
21/10 Nya svenska frimärken
11/11 Nya svenska frimärken

Mässor / Evenemang

9/5 Olofström – preliminärt
20–22/8 Eslöv 2021 i Eslöv
4/9 Helsingborg: Frimynt Flyttad från 24/4
13/11 Täby. Samlarmässa i Näsbyrums Centrum

UPPDATERAS KONTINUERLIGT PÅ
WWW.SFF.NU/EVENEMANG

Auktioner

Auktioner

AuctionHouse International 040 - 25 88 50
08 - 32 70 70
We make your collection
stampauctions@postiljonen.se www.postiljonen.com

Sälj till den största kundkretsen
www.davidfeldman.com

samlamera!

SKANFIL
Auksjoner as Postordresalg
Be om gratis kataloger!
Postboks 2030 - NO-5504 Haugesund - Norge
Tlf: +47 52 70 39 40 - Fax: +47 52 70 39 49 - E-mail: skanfil@skanfil.no
www.skanfil.no

Här finns plats för fler!

Butiker

Frimärksauktioner
TRE KRONOR
Frimärken - Vykort - Mynt/Sedlar - Samlarsaker
www.trekronor.one • 070-598 80 08

www.contenta.se
Se vår prislista 1855–1915 med upp till 90% rabatt
Öppet: måndag – torsdag 10–17
Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08-6113651
contentastamps@hotmail.com

www.philea.se
AB PHILEA 6 auktioner om året

UPPSALA FILATELI HB
Ring 0768687807 för öppettider
Se även: www.facebook.com/uppsalafilateli/
Butik: Väderkvarnsgatan 35A Uppsala 076-8687807
dag.ekdahl@gmail.com KÖPER/SÄLJER

**Internasjonella frimärks-
auktioner i Oslo 2 ggr/år**

☎ + 47 22 44 19 14
www.germeten.no

Köpes

VI KÖPER KONTANT BÄTTRE SAMLINGAR
Alla länder aktuellt. Bra betalt!
Ring gärna till 073-98 06 003 eller maila till stamps@mimir.se
www.mimir.se
(Associerad med AB Philea)
Svartensgatan 6 nb, 116 20 Stockholm

Distanshandel

Distanshandel

Upptäck oss!
Du också!
www.nordfilateli.se

My Stamps
Hög kvalitet av bättre Sverige före 1940
Tel: 070-518 92 30
Se www.mystamps.se

www.unidafi.com
Frimärken och häften
Sverige, Norge, Danmark, Island, Finland,
Grönland, Färöarna, DVI, Åland
Unidafi AB

Hundratusentals frimärken från de flesta LÄNDER och
MOTIV. Skriv/ring till oss och ange ditt samlarområde.
Beställ en "personlig prislista"!
 www.mimir.se
(Associerad med AB PHILEA)
Svartensgatan 6 NB, 116 20 Stockholm, Tel: 08-38 13 23, stamps@mimir.se

Auktion och direktförsäljning
av frimärken från Kina och Asien
www.dtstamps.com

FACIT
stamps

Omfattande sortiment
postfriskt Sverige - ständigt
nya specialerbjudanden!

040-25 88 55 · www.FACITstamps.se

Märket för köptrygghet!
Sveriges Frimärkshandlareförbund
www.stampdealers.se

HAR DU BESÖKT VÅR HEMSIDA?

Hos oss hittar du mängder av intressanta
objekt till bra priser. *Besök oss redan idag!*

www.OnlinePhilately.com

Nyheter

*Här finns plats för fler,
kontakta redaktionen!*

www.norsten.com

Besök min websida och se mina specialofferter och prislistor.
SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.

Karl A. Norsten AB

Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

Köp norska
frimärken
online

posten.no/frimerkebutikken

DAVO ALBUM
 har en elegant design
 Beställ prislista idag
 Stor sortering insticksböcker

Pris-exempel
 Sverige utan tickor
 1855 - 1989
 inkl. pärm + kasse 640,-

FRIMÄRKSCENTRUM I VÄXJÖ
 Kungsgatan 16A, 352 33 Växjö
 Tel 0470-198 40
 Internet: www.frimarkscentrum.se

URVALSHÄFTEN
 Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje månad får du en sändning bestående av ca: 30 st urvalshäften med frimärken från de länder du har valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISLISTA
 Komplet 30 sidig prislista över svenska postfriska och stämplade frimärken 1855-2020 till låga priser.

www.frantzideal.se
 IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
 Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

 Sveriges Frimärksungdom

Ge ditt barn/barnbarn en fantastisk present
 Det finns knappast något som ger ett barn lust att lära så som en spännande hobby.

Ge därför ditt barn/barnbarn ett medlemskap i en frimärksklubb för 70 kronor, det ingår ett startpaket!

Gå in på Sveriges Frimärksungdoms hemsida www.sfu.se och anmäl ditt barn/barnbarn eller kontakta kansliet på info@sfu.se för mer information.

FRIMARKS-NETTO 15:e udda månader

www.frimarksnetto.se
 Butik i Helsingborgs centrum

SAFE
www.safealbum.se
 Postorder & Butik
 Tel 042-144982 / 216660
 Bruksgatan 30
 252 23 Helsingborg

samlamera!

Utställningar på nätet: www.netex.se

VF auktion
www.vf-auktion.dk
 - Online auktioner
 - Gratis auktionskatalog
 - Over 10000 lots hver måned

Frederiksberg allé 52
 DK - 1820 Frederiksberg
 Tlf. (+45) 36160084
auktion@vf-auktion.dk

**För
 senaste
 information.
 Besök
 förbundets
 hemsida!
www.sff.nu**

Svenska Vykortsföreningen

Allt om vykort!

Fyra tidningar och tio
till tolv nyhetsbrev/år

150 kr PG 467 48 88-5

Ange namn,
adress och mejl!

Efter Annus Horribilis 2020: 2021

- Digitala månadsmöten 3:e onsdagen
- Vykortets dag 27 mars inställd
- Vår tidning kommer som vanligt!
 - Nyhetsbrev via mejl
 - Facebooksidan uppdateras ofta

Anmälan till möten via hemsidan!

Hemsida: www.samlavykort.se

Facebook: www.facebook.com/Samlavykort

Mejl: info@samlavykort.se

En Riksförening inom SFF

Auktion 14/2

Se på internet ca 15000 objekt.

Vill ni ha ett e-mail när katalogen är
klar på nätet så skicka er e-mailadress.

Annars bevaka hemsidan.

Eller beställ en tryckt katalog
till auktion den 14 mars.

www.jarlvik.com

Björn Jarlvik Filateli

Box 9110, 102 72 Stockholm

Tel 070 6504926, bj@jarlvik.com

FRIMÆRKEBUTIKKEN

www.fb-net.dk

Theis Jørgensen
Torvegade 16A
4640 Faxe
Danmark

Tlf.: +45 32 595 596
E-mail: info@fb-net.dk

Besøg vores
omfattende hjemmeside
med
frimærker og postkort.

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
Svensk Filatelistisk Tidskrift
Stationsgatan 3 568 30 Skillingaryd

Internationell auktion

25-27 mars

Höjdpunkter:

Terttu Östermans Stort Guld-belönade Finlandssamling
"The Norsemen Collection" Pakke-Porto del 2
Mats Gustafssons Guldsamling Stora Tjänstefrimärken
Klassiskt Sverige, Danmark, DWI & Färöarna
Jorden runt på 80 samlingar - andra varvet!

Webb-katalogen finns tillgänglig i slutet av februari.
Besök vår hemsida för fler detaljer. www.postiljonen.se

AuctionHouse international

Postiljonen

We value your collection

Huvudpartner till:

Postiljonen AB • Box 537 • 201 25 Malmö • Tel. 040-25 88 50 • Fax. 040-25 88 59
Tel. Stockholm 08-32 70 70 • Tel. Köpenhamn +45 33 91 52 00 • www.postiljonen.com • stampauctions@postiljonen.se